

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"
Освітня програма	22053 Українська мова і література. Мова і література (англійська)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	22053
Назва ОП	Українська мова і література. Мова і література (англійська)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кричун Людмила Петрівна, Браїлко Юлія Іванівна, Мандич Тамара Михайлівна, Бодик Остап Петрович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	17.01.2022 р. – 19.01.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://bit.ly/3AinB5I>

Програма візиту експертної групи <https://bit.ly/3IgnRoK>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Особливість ОП 22053 «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))» полягає у забезпеченні підготовки багатопрофільного фахівця в мовно-літературній освітній галузі, здатного поєднувати професійні обов'язки вчителя української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури, ефективно виконувати педагогічну й наукову роботу, інтегрувати в професійній діяльності загальнонаціональний і крайовий соціокультурні складники мовно-літературної освіти в закладах загальної середньої освіти (гімназіях, ліцеях) відповідно до Концепції НУШ та потреб регіонального й загальноукраїнського ринку праці. Визначення цілей ОП, які чітко корелюються із візією та місією Стратегії розвитку ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (ЛНУ), і ПРН здійснюється з урахуванням позицій і потреб здобувачів вищої освіти, роботодавців та академічної спільноти. За відсутності Стандарту вищої освіти за цією спеціальністю в ОП ураховано вимоги Професійного стандарту. Обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС (240) відповідає чинним вимогам законодавства. Поєднання навчальної й дослідницької діяльності здобувачів є провідним принципом реалізації ОП. У ЛНУ розроблено чітку та зрозумілу лінію інтернаціоналізації, зміст якої повною мірою оприлюднено на сайті ЗВО, у рамках якої успішно реалізується ряд проєктів. У ЗВО розроблені та застосовуються у межах освітньої програми чіткі та зрозумілі внутрішні нормативно-правові акти, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Академічна та професійна кваліфікації НПП знаходяться на доволі високому рівні. Всі учасники освітнього процесу дотримуються принципів академічної доброчесності, популяризація якої здійснюється у різних напрямках. ЛНУ залучає роботодавців до організації освітнього процесу. У ЗВО створені безпечні умови для учасників освітнього процесу. Для реалізації ОП наявна достатня матеріально-технічна база, розвинута інфраструктура, консультаційна допомога на рівні студентського самоврядування, НПП, керівництва. Доступ до необхідних ресурсів є безоплатним для здобувачів і НПП. Здобувачі та НПП мають всі необхідні умови для комфортної роботи та фізичного і психологічного здоров'я. Дієвою є система матеріального та морального заохочення учасників освітнього процесу, що регламентується внутрішніми нормативними документами. Вивчення відомостей про самооцінювання ОП, аналіз ОП і навчального плану та результати опитування усіх фокус-груп дозволили членам ЕГ, беручи до уваги низку чинників (принципи поваги до автономії ЗВО, контекст, бачення точки зору стейкхолдерів, певний вплив різних з'ясованих слабких сторін на якість ОП, підхід, спрямований на розвиток), за переважною більшістю критеріїв встановити рівень відповідності «В», що засвідчує недоліки, які не є суттєвими та потребують усунення в процесі удосконалення освітньої програми. За критеріям 2 встановлено рівень відповідності «Е», із суттєвими недоліками, що можна усунути в однорічний строк.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

- своєрідність – можливість виконання/здійснення педагогічних проєктів/віртуальних обмінів між студентами з України та США за участі Британської ради в Україні, Американських рад з міжнародної освіти, ЗВО та ЗЗСО; - активна інтернаціоналізація; - врахування регіонального контексту і тенденцій розвитку ринку праці; - залучення стейкхолдерів до обговорення ОП на офіційному і неформальному рівнях; - працевлаштування випускників у царині: вчителювання, викладання, управління; - модернізація ОП на тлі змін, що відбуваються в галузі середньої та іншомовної освіти; - нормативна розробленість і реалізація компонентів індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів; - доступ до ОП Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська)) у ЗВО має не декларативний, а реальний характер, що виявляється в прозорості й передбачуваності правил вступу та навчання на ній; - навчання та викладання за ОП ґрунтуються на засадах академічної свободи й студентоцентризованих підходів; - оновлення змісту ОК, поінформованість здобувачів про освітній процес, наявність дослідницьких завдань та технологій навчання, залучення результатів стажування викладачів в освітній контент свідчать про розуміння всією академічною спільнотою шляхів і способів реалізації заявлених в ОП завдань; - для здобувачів ОП доступна інформація про процедури проведення контрольних заходів, їх форми і зміст, її оприлюднюють вчасно; - у багатьох ОК передбачено можливість зарахування навчальних досягнень у неформальній освіті; - об'єктивності оцінювання сприяє з-поміж іншого запровадження комп'ютерного тестування для підсумкової атестації; - ЗВО виробив продуману політику популяризації академічної доброчесності; - НПП, що викладають на ОП, мають високий академічний і професійний рівень, регулярно підвищують кваліфікацію різними способами; - у ЗВО розроблена ефективна система стимулювання за здобутки у викладацькій діяльності; - попри статус переміщеного ЗВО, створено належні умови для навчання та проживання студентів із необхідним ресурсним забезпеченням; - покращенню та осучасненню умов сприяє залучення грантових і спонсорських коштів; - на кафедрі української мови дотримуються процедур якісного оновлення та перегляду змісту ОП, зокрема засвідчено проведення спільних засідань за участі роботодавців, урахування пропозицій здобувачів і стейкхолдерів, проведення опитувань щодо якості освітнього процесу (на рівні ЗВО) та фідбеку щодо окремих освітніх компонент (на рівні кафедр).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

- до складу проєктної групи розробників ОП не входять всі групи стейкхолдерів (здобувачі, роботодавці, випускники); - перервність і непослідовність у вивченні здобувачами англійської мови; - відсутність відповідного ОК іншомовного спрямування для забезпечення ефективної комунікації здобувачами англійською мовою на рівні В2/С1; ОК технологічного спрямування; відображених у робочих програмах і силабусах НД елементів для інклюзивної, здоров'язбережувальної та проєктувальної компетентностей відповідно до Професійного стандарту; - асиміляція програми Фахового вступного випробування з програмою ЗНО з української мови та літератури, нівелювання вагового коефіцієнта до 0,3 з профільної дисципліни; - зарахування результатів академічної мобільності відбувається у вигляді екзаменування здобувача освіти спеціально створеною комісією; - інформація

про критерії оцінювання окремих ОК відсутня або суперечлива, для більшості ОК критерії оцінювання не конкретизовані в балах; - результати опитування стейкхолдерів щодо контрольних заходів, критеріїв оцінювання відсутні в загальному доступі; - не вироблено послідовної політики залучення представників роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі до аудиторних занять; - у ЗВО відсутній регулярний моніторинг професійних потреб викладачів, а також пул анкет, що охоплюють супровідні аспекти. Рекомендації щодо вдосконалення: - розширити склад проєктної групи ОП за рахунок введення представників роботодавців, здобувачів вищої освіти та випускників; - забезпечити послідовність і наступність вивчення англійської мови здобувачами вищої освіти у 5 семестрі; - розглянути можливість об'єднання ОК 3 та ОК 15, мета та завдання яких перегукуються, та внесення до ОП ОК технологічного спрямування, а також включення необхідних елементів до робочих програм та силябусів ОК задля формування у здобувачів інформаційно-цифрової, інклюзивної, здоров'язбережувальної та проєктувальної компетентностей; - переглянути зміст і формат проведення Фахового вступного випробування для доборів на 2-й курс, збільшити ваговий коефіцієнт на українську мову і літературу до 0,4 за рахунок зменшення цього показника з третього предмета ЗНО; - переглянути Процедуру перезарахування результатів академічної мобільності та неформальної освіти на предмет виявлення довіри до інших ЗВО; - упорядкувати критерії оцінювання у відповідних документах, деталізувати розподіл балів; - висвітлювати узагальнені результати анкетувань стейкхолдерів щодо контрольних заходів, критеріїв оцінювання на сайті університету; - активніше залучати до проведення аудиторних занять учителів української, англійської мови, української та зарубіжної літератури, експертів у відповідних галузях; - запровадити щорічне опитування ОПП щодо їхніх потреб професійного розвитку; - розширити спектр опитування, ґрунтовніше охоплюючи не лише питання змісту ОП та якості освітнього процесу, а й супровідних аспектів, зокрема щодо задоволеності матеріально-технічною базою, створеними умовами тощо.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОП «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська)», сформульовані у відомостях про самооцінювання та безпосередньо у профілі ОП, чітко корелюються із візією та місією Стратегії розвитку ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» 2019–2025 роки (протокол ВР ЛНУ від 27.09.2019 № 2, <https://bit.ly/3GUnodY>), а також положеннями «Концепції освітньої діяльності за спеціальністю 014.01 Середня освіта. Українська мова і література галузі знань 01 Освіта / Педагогіка на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти» в ЛНУ імені Тараса Шевченка (протокол ВР ФУФСК від 30.04.2020 № 9, <https://bit.ly/3IpsxIY>), спрямовані на фундаментальність і фаховість змісту освіти, інтегрованість у міжнародну систему науки й освіти та на формування конкурентоздатного фахівця на основі органічної єдності високоякісного студентоцентрованого навчання, наукової діяльності, розвитку креативності, патріотизму та з метою подальшої реінтеграції тимчасово окупованих територій (Стратегія ЛНУ, Розділ 1 с. 4). Особливість ОП полягає у забезпеченні підготовки багатопрофільного фахівця в мовно-літературній освітній галузі, здатного поєднувати професійні обов'язки вчителя української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури, ефективно виконувати педагогічну й наукову роботу, інтегрувати в професійній діяльності загальнонаціональний і крайовий соціокультурні складники мовно-літературної освіти в закладах загальної середньої освіти (гімназіях, ліцеях) відповідно до Концепції «Нова українська школа» та потреб регіонального й загальноукраїнського ринку праці. Науково-професійний вектор й особливість ОП підтверджують концептуальні положення Статуту ЛНУ імені Тараса Шевченка (наказ МОНУ від 30.04.2021 № 491, <https://bit.ly/3AaYp1>). ОП, що акредитується (генезис триває із 2016 р., (протокол ВР ЛНУ від 30.08.2016 № 1, <https://bit.ly/3tM1SSF>)), є результатом саме місії – підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що здійснюється на основі цінностей і принципів, декларованих університетом: виконання стандартів вищої освіти, удосконалення забезпечення якості освітньої діяльності, інтеграції науки та освіти, розвитку креативності, критичного мислення, толерантності, дотримання академічної доброчесності. Усі ці факти підтверджені під час «онлайн»-зустрічі 1 із керівництвом ЛНУ імені Тараса Шевченка та гарантом ОП, а також у ході співбесід з іншими фокус-групами.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Визначення цілей ОП (2021) і ПРН здійснюється з урахуванням позицій і потреб здобувачів вищої освіти, роботодавців та академічної спільноти. Під час зустрічей (3, 4, 7, 8) ЕГ з'ясувала, що механізм урахування пропозицій стейкхолдерів у процесі формування ОП, її цілей і ПРН реалізується через обговорення ОК ОП на засіданнях кафедр: української мови (КУМ), української літератури (КУЛ), української філології та загального мовознавства (КУФЗМ), ВР Факультету української філології та соціальних комунікацій (ФУФСК) і Студентського самоврядування ФУФСК, витяг із пр-лу КУМ і КУЛ від 29.04.2020 № 9/2, витяг із пр-лу ФУФСК від 17.06.2020 № 10, витяг із пр-лу КУМ, КУЛ, КУФЗМ і ФУФСК від 28.08.2020 № 1/2, пр-л КУМ від 26.05.2021 № 10. Органи студ. самоврядування проводять feedback після завершення ОК про якість її викладання й ознайомлюють із його результатами викладача й гаранта ОП (О. Мироненко) (витяг із пр-лу КУМ від 26.05.2021 № 10). Студенти залучаються до опитувань та анкетувань в інформаційно-освітньому середовищі ЛНУ щодо змісту ОП та задоволеності методами і формами навчання. На сайті ЛНУ у вільному доступі розташовано пул анкет для різних категорій стейкхолдерів та результати їх опитувань (<https://bit.ly/3tSLQlh>). Позицію роботодавців висвітлено в рецензії на ОП вчительки англ. мови, укр. мови та літ-ри, зарубіж. літератури ЗОШ № 11 м. Северодонецька В. Федорук (зустріч 9). На прохання: роботодавців (Н. Клименко) удосконалено форму ОК 26 "Підсумкова атестація" (ПРУ 1-3), переміщено ОК 7 "Психологія" у 1 семестр та збільшено кількість кредитів на його вивчення (6 ЄКТС) (Н. Проказа); академічної спільноти (Л. Попова, рецензент даної ОП) здійснено розподіл кредитів ОК 13 «Методика навчання української мови» на VI і VII семестри; здобувачів вищої освіти (С. Теряєв, 4 рік навч. на даній ОП) здійснено перерозподіл кредитів педагогічної практики між VI (впроваджено ОК 21 "Педагогічна (навчальна) практика") і VII семестрами (ОК 22 "Педагогічна (виробнича) практика"), що дозволило удосконалити процес набуття знань і формування вмінь здобувачів (ПРЗ 1, ПРЗ 2, ПРЗ 6, ПРЗ 7, ПРУ 1, ПРУ 2, ПРУ 5, ПРУ 9) (п. 2) (витяг із пр-лу спільного засідання КУМ і КУЛ від 29.04.2020 № 9/2) (підтверджено на зустрічах 4 і 5 Д. Помазаном, Ю. Буданцевою (здобувачі даної ОП), Т. Кононенко, Ю. Дибкою (представниці студентського самоврядування від ФУФСК)). Дані пропозиції обговорюються на засіданнях практики (І. Власова, Н. Шекатунова) (витяг із пр-лу спільного засідання КУМ і КУЛ від 10.09.2021 № 1/2) і підтверджено угодами про бази практик (<https://bit.ly/3ArlDK7>). Уточнено ЗК, ФК та ПРН ОП згідно із Професійним стандартом вчителя (2020) (пр-л КУМ від 26.05.2021 № 10). Попри активну неформальну участь стейкхолдерів в обговореннях ОП, ЕГ звернула увагу на те, що до складу проєктної групи ОП (2021) не входять роботодавці, випускники та здобувачі вищої освіти, як то укладено в Р. 1 Стандарти забезпечення якості освіти в ЛНУ ім. Т. Шевченка (<https://bit.ly/3FTHZLG>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ підтверджує, що цілі ОП та ПРН визначено з урахуванням вимог НРК України, Професійного стандарту та тенденцій розвитку: спеціальності – інноваційний характер, потреба у сучасних прикладних методах навчання/викладання всіх компонентів мовно-літературної галузі (укр. мова і літ-ра, ІМ та зарубіж. літ-ра), визначених новим стандартом загальної середньої освіти (ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРЗ 6, ПРУ 2); участь НПП і студентів у наукових заходах різних рівнів; ринку праці – зростання соц. замовлення на багатопрофільних фахівців у мовно-літературній освітній галузі, а саме затребуваність на ринку праці вчителів укр. мови та літ-ри, АМ та зарубіж. літ-ри, спроможних до якісного виконання своїх професійних функцій, до організації освітнього процесу відповідно до Концепції НУШ. Під час онлайн-зустрічей зі стейкхолдерами (8, 9, відкрита зустріч) ЕГ переконалася, що випускники цієї спеціальності дійсно затребувані на ринку праці, оскільки мають належну ґрунтовну теоретико-практичну, зокрема іншомовну, педагогіко-психологічну та методичну підготовку в умовах становлення НУШ (ПРЗ 2, 3, 5, 6, 8; ПРУ 1-10; ПРК 1, 3-5; ПРА 1-4). У ЛНУ ім. Т. Шевченка створений Відділ маркетингу (<https://bit.ly/3qTrp9z>), одним із завдань якого є відслідковування запитів обласних, міських і районних відділів освіти, Старобільської територіальної громади, громадських організацій, освітніх центрів і закладів освіти, що про що на зустрічі із допоміжними (сервісними) структурами повідомила І. Бахмет (начальник відділу маркетингу). Галузеві потреби регіону реалізовано у мовно-літературному компоненті сучасної освіти, що враховує соціально значущі проблеми етнокультурної та соціокультурної ідентичності, які сьогодні з особливою гостротою відчутні на сході України, а також звернення до культурних надбань Слобожанщини (ОК 10, 14, 16; ПРЗ 3-4). Цілі та ПРН ОП враховують регіональний контекст, так як ЛНУ ім. Т. Шевченка є єдиним ЗВО у регіоні, який готує вчителів укр. мови і літ-ри, АМ та зарубіж. літ-ри, що на зустрічі з керівником та менеджментом ЗВО зазначив В. Курило (перший проректор, голова вченої ради). В ОП урахований досвід аналогічних вітчизняних програм, а саме особливості міждисциплінарності педагогічного фаху відповідної ОП ВНУ імені Лесі Українки. Досвід аналогічних іноземних програм не враховано, водночас вивчено напрацювання університетів Польщі та інших країн ЄС щодо форм викладання ОК. В ОК 20 впроваджено результати участі НПП ЛНУ в міжнародному проєкті від Британської Ради «Англійська мова для університетів» (2016 – 2020 рр.) (<https://bit.ly/3rBEIMo>) та проєкті „Методики для професійної майстерності майбутніх учителів англійської мови” (2021 – 2023 рр.) за підтримки Посольства США в Україні (<https://bit.ly/3N7xgio>). Із метою вдосконалення ОП розробники враховують досвід здобувачів вищої освіти та НПП, отриманий у проєктах міжнародної академічної мобільності та під час підвищення кваліфікації (стажування) НПП як за кордоном, так і в Україні (витяг із пр-лу КУМ від 26.08.2021 № 1).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 014.01 “Середня освіта. Українська мова і література” для першого (бакалаврського) рівня освіти відсутній. ОП “Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))” (2021) і навчальний план підготовки фахівців (2020) узгоджено з вимогами Національної рамки кваліфікацій (НРК) для 6-го кваліфікаційного рівня, ОС “бакалавр” (<https://bit.ly/3rFhCUR>), відповідно до якого, фахівець повинен набути поглиблених когнітивних і практичних умінь/навичок, майстерності й інноваційності на рівні, необхідному для розв’язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання, а також ураховано вимоги професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» та положення «Концепції освітньої діяльності за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти» в Державному закладі «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Визначені в ОП “Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))” програмні результати навчання відбивають дескриптори НРК: знання (ПРЗ 1, 2, 5-10); уміння/навички (ПРУ 1-3, 5-9); комунікація (ПРК 1-4); автономність і відповідальність (ПРА 1-4). В ОП (2021) виокремлено загальні та фахові компетентності, сформовану інтегральну компетентність.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Особливість – підготовка здобувачів вищої освіти, здатних поєднувати професійні обов’язки вчителя української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури в ЗЗСО (гімназіях, ліцеях); своєрідність – можливість виконання/здійснення педагогічних проєктів/віртуальних обмінів між студентами з України та США за участі Британської ради в Україні, Американських рад з міжнародної освіти, Посольства США в Україні, ЗВО та ЗЗСО; відповідність суспільній місії, стратегії та завданням ЛНУ імені Тараса Шевченка; врахування регіонального контексту і тенденцій розвитку ринку праці; стейкхолдери систематично залучаються до обговорення ОП з огляду на тенденції розвитку регіонального ринку праці під час офіційних і неформальних зустрічей; можливості працевлаштування випускників розширені за рахунок дисциплін вільного вибору, що уможливило здобувачам окреслити індивідуальну освітню траєкторію, визначити галузі працевлаштування: учительську, освітню, науково-методичну, управлінську тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

До складу проєктної групи розробників ОП не входять всі групи стейкхолдерів (здобувачі, роботодавці, випускники). У процесі створення програми недостатньо враховано досвід аналогічних закордонних ОП. На сайті ЗВО оприлюднені “Стандарти забезпечення якості освіти в ЛНУ ім. Т. Шевченка” від 27.12.2013 р. без належного офіційного затвердження. Не оприлюднено на сайті ФУФСК рецензій на ОП. Рекомендації щодо удосконалення: розширити склад проєктної групи за рахунок введення представників роботодавців, здобувачів вищої освіти та випускників; проаналізувати подібні програми зарубіжних ЗВО; оновити та оприлюднити на сайті ЗВО “Стандарти забезпечення якості освіти в ЛНУ ім. Т. Шевченка”; оприлюднити на сайті ФУФСК рецензії на ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП відповідає визначеному критерію, усунення зазначених вище слабких сторін у незначний термін (відсутність у складі проєктної групи всіх стейкхолдерів, частковість врахування досвіду аналогічних іноземних ОП, неоновлені внутрішні нормативні документи) сприятиме, як вважає ЕГ, більш ефективному досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання, а ОП внаслідок цього зазнає позитивних якісних змін.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ЕГ, працюючи з наданими ЛНУ документами, відзначила, що на етапі планування ОП (2021) її розробники відштовхувалися від вимог чинного законодавства у сфері вищої освіти, зокрема НРК до 6-го рівня вищої освіти (Стандарт вищої освіти за цією спеціальністю відсутній) і внутрішньої нормативної бази (<https://bit.ly/3fWEnoM>). Зустрічі із фокус-групами (адміністрацією та НПП) підтвердили практику модернізації ОП у 2020 р. і 2021 р. відповідно до змін законодавства в освітній галузі. Обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає Закону України “Про вищу освіту”, з них: обсяг обов’язкових освітніх компонентів циклу загальної підготовки – 28 ЄКТС (11,7%), обсяг обов’язкових компонентів циклу професійної підготовки – 125 ЄКТС (52,05%); обсяг вибіркових компонентів – 60 ЄКТС (25%); частка практичної підготовки дорівнює 18 ЄКТС (7,5%) та курсових робіт (проекти) – 6 ЄКТС (2,5%); атестація – 3 ЄКТС (1,25%). Співвідношення ОК до ВК становить 75% до 25%, що відповідає нормам чинного законодавства.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП, що акредитується має чітку структуру, у якій представлено профіль ОП, перелік компонент ОП, які далі зображені у структурно-логічній схемі (<https://bit.ly/3ArpSeS>). Описано процедуру атестації здобувачів вищої освіти, представлено матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми, а також матрицю забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами ОП. Обов’язкові освітні компоненти, включені до ОП, а також вибіркові компоненти, що підсилюють їх, у цілому складають логічну взаємопов’язану систему, передбачають послідовність вивчення дисциплін та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей. Зміст ОП містить теоретичну (ОК 1, 4, 6-9, 14, 16, 18-19); практично-професійну (ОК 2-3, 10-13, 15, 17, 20-22) та науково-дослідницьку підготовку (ОК 23-24) (ЕГ зафіксувала відсутність написання здобувачами курсової роботи з англійської мови/методики її навчання). Підготовка за ОП загалом передбачає послідовність в опануванні ОК і здобуття відповідних результатів навчання, що вінчається отриманням диплома бакалавра середньої освіти (за предметними спеціальностями „Українська мова і література”, „Мова і література (англійська)”) із професійною кваліфікацією: вчитель української мови і літератури, вчитель англійської мови і зарубіжної літератури та можливістю працевлаштування у ЗЗСО (гімназіях, ліцеях) різного типу та форми власності, сфері офіційної мовленнєвої комунікації, або продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти (п. 4 ОП, <https://bit.ly/3rNGo6L>). Однак, проаналізувавши ОП (2021) і навчальний план (2020) ЕГ зафіксувала певну невідповідність щодо логіки поступового накопичення теоретичних знань і набуття практичних навичок майбутнього фахівця у розподілі вивчення освітніх компонентів за семестрами, зазначених у навчальному плані. Так, у структурно-логічній схемі ОП та навчальному плані спостерігається перервність у вивченні здобувачами англійської мови (5 семестр), що викликана відсутністю відповідного ОК, який би забезпечив етапність і послідовність і наступність оволодіння студентами ЗК 10, ФК 6 та досягнення ними ПРЗ 3, ПРУ 10, ПРК 4-5. Відсутній у структурно-логічній схемі ОК технологічного спрямування, що сприяв би набуттю студентами інформаційно-цифрової компетентності (А 3) відповідно до переліку трудових функцій, визначених Професійним стандартом. Хоча, у наданих гарантом ОП документах (пр-л КУМ від 26.05.2021 № 10, витяг із пр-лу КУМ від 26.05.2021 № 10), зазначено, що питання уточнення описів компетентностей ОП та програмних результатів навчання, враховуючи Професійний стандарт, заслуховувалося (О. Лапко, С. Негодяєва) та ухвалювалося на засіданні КУМ, а також наголошувалося на тому, щоб удосконалити окремими елементами зміст ОК психолого-педагогічного та методичного блоку для ефективного формування не лише інформаційно-цифрової, але й інклюзивної (В 1) та здоров’язбережувальної (В 2) компетентностей.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області ОП, а саме 014 “Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))”, спеціалізації 014.01 “Українська мова і література” і передбачає розвиток та формування усіх необхідних компетентностей для успішної реалізації майбутнього фахівця. До обов’язкових ОК входять дисципліни гуманітарного, здоров’язбережувального, психолого-педагогічного, методичного, мовознавчого, літературознавчого, науково-дослідницького та практичного спрямування. Мовна підготовка входить також до складу професійної підготовки (Іноземна мова за професійним спрямуванням, Сучасна українська літературна мова, Практичний курс англійської мови, Соціолінгвістика та українська діалектологія, Історична граматики та історія української мови, Теоретичний курс англійської мови). Із точки зору ЕГ для забезпечення предметної спеціальності “Мова і література (англійська)” та вимог до здатності вчителя АМ ефективно комунікувати англійською мовою на рівні В2/С1 в умовах професійно-педагогічного та міжкультурного спілкування відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (<https://bit.ly/3rE1MK4>), Рамки безперервного професійного розвитку вчителів (спільний проект МОНУ та British Council Ukraine, <https://bit.ly/3qU5Lmu>), Типової програми “Методика навчання англійської мови” Освітній ступінь бакалавра (спільний проект МОНУ та British Council Ukraine, <https://bit.ly/340GtKv>) та Проекту “Концептуальні засади державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти”, розробленого МОНУ (<https://bit.ly/3IoCgiK>), доцільніше було б об’єднати ОК з “Іноземна мова за професійним спрямуванням” (цикл загальної підготовки: 10 ЄКТС, вивчається у 1-2, 6-8 семестрах, <https://bit.ly/3AsaMps>) та ОК 15 “Практичний курс англ. мови” (цикл професійної підготовки: 10 ЄКТС, вивчається у 1-4 семестрах, <https://bit.ly/3rPj1vH>), мета та завдання яких перегукуються, а також забезпечити вивчення АМ студентами у 5 семестрі, що підсилює іншомовну підготовку здобувачів вищої освіти, уможливило досягнення заявлених в ОП ПРН, послідовність вивчення АМ та

удосконалило структурно-логічну схему ОП. Вибіркові дисципліни (Риторика, Актуальні питання сучасного українського правопису, Культура українського мовлення, Мовленнєвий етикет ділового спілкування, Сучасна українська літературна мова у фаховій підготовці журналіста, Лінгвістика тексту, Комунікативна лінгвістика, Основи дистанційного навчання в мовній освіті словесника, Порівняльна етнофразеологія слов'янських мов, Лінгвоукраїнознавство) спрямовані на підсилення ПРН, досягнутих за рахунок обов'язкових компонент. ОП спрямована на досягнення здобувачами загальних і фахових компетентностей та ПРН, що передбачають формування й розвиток загальнопедагогічної, комунікативної та методичної компетентностей здобувачів вищої освіти до реалізації професійних функцій учителя української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії на рівні бакалаврської ОП включає такі компоненти: 1) розроблений механізм навчання за індивідуальним навчальним планом / індивідуальним графіком; 2) вибірковий блок дисциплін (<https://bit.ly/3GWGLAE>). Здійснення індивідуальної освітньої траєкторії регламентують: Положення про організацію освітнього процесу ... (пр-л студ. самовряд-ня ЗВО від 18.11.2020 № 21, ВР від 27.11.2020 № 4, <https://bit.ly/3FWZ2fO>), Процедура обрання студентами дисциплін вільного вибору (<https://bit.ly/3Aswiuk>), Процедура формування переліку дисциплін вільного вибору студентів (<https://bit.ly/3tSozI6>) (витяги із пр-лів ВР від 30.04.2020 № 9, від 27.11.2020 № 4), відповідно до яких обсяг навчальних дисциплін (НД) за вільним вибором становить не менше, як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для цього рівня вищої освіти. Докладний порядок формування і вибору вибіркових навчальних дисциплін викладено у зазначених Процедурах, а також у розділі 4 Положення про організацію освітнього процесу ..., відповідно до яких здобувачі можуть здійснювати вибір ОК через подання заяви до деканату й у Google-формах (<https://bit.ly/3IwbOUUn>), що було підтверджено фокус-групами. Інформування про вибіркові НД здійснюється на ФУФСК, кафедрах, зустрічах із органами студ. самовряд-ня і безпосередньо через зустрічі з НПП, які викладають ці дисципліни. В ОП та навчальному плані на дисципліни вільного вибору студентів відведено 60 ЄКТС, що становить 25% від загальної кількості кредитів. Під час аналізу ЕГ констатувала, що в ОП та навчальному плані виокремлено 20 НД вільного вибору студента. Під час «онлайн»-зустрічей з 3 і 4 ЕГ пересвідчилась у тому, що здобувачі мають право вибору теми курсової роботи, перелік яких надається кафедрою, або можливість запропонувати свою тему. Студенти пишуть 2 курсові роботи (6, 8 семестри), можуть обрати напрям роботи (українська література/методики її викладання, українська мова/методика навчання). У ЗВО розроблено також «Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти ...» (пр-л студ. самовряд-ня ЗВО від 20.06.2021 № 28, ВР від 25.06.2021 № 10, <https://bit.ly/3rKaMgD>), відповідно до якого здобувачі мають право самостійно за погодженням із керівником практики та гарантом ОП добирати та пропонувати для використання базу практики (п. 3.3). У нормативних документах чітко прописано алгоритм формування індивідуальної освітньої траєкторії, укладання індивідуального плану студента та затвердження індивідуального графіка навчання, що регламентується відповідним положенням (пр-л ВР від 28.08.2017 № 1, <https://bit.ly/3IEiy2J>). Здобувачі під час «онлайн»-зустрічі 4 підтвердили, що ознайомлені із процедурами вибору дисциплін і навчаються за індивідуальними навчальними планами. Приклади таких планів надано ЕГ (О. Межирицька, К. Ткаченко, А. Беспала). ЕГ пояснили, що відпрацювання навчальних занять за індивідуальним графіком можливе в години консультацій викладачів або на освітній платформі MOODLE.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ЕГ з'ясувала, що практична підготовка здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою ОП «014 Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))» та навчального плану, що регламентовано в ЛНУ ім. Т. Шевченка «Положенням про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти ...» (пр-л студ. самовряд-ня ЗВО від 20.06.2021 № 28, ВР від 25.06.2021 № 10, <https://bit.ly/3rKaMgD>), яка представлена обов'язковою ОК 21 «Педагогічна (навчальна) практика» (6 семестр, 3 ЄКТС) та ОК 22 «Педагогічна (виробнича) практика» (7 семестр, 15 ЄКТС). Основним нормативним і навчально-методичним документом є програма практики. Для цієї ОП розроблено Робочі програми ОК 21 (<https://bit.ly/343LTez>) та ОК 22 (<https://bit.ly/33HtYUB>). Так, педагогічна (навчальна) практика у 6 семестрі має ознайомлювальний характер, під час якої студенти спостерігають за заняттями учителів, проводять психолого-педагогічне спостереження за учнівським колективом, аналізують побачені уроки, розробляють і проводять власні виховні/позакласні заходи. У 7 семестрі студенти проходять педагогічну (виробничу) практику, яка забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутніх учителів укр. мови і літ-ри, АМ і зарубіж. літ-ри із їх практичною діяльністю у ЗЗСО, і сприяє формуванню ПРЗ 1-10, ПРУ 1-6, 8-10, ПРК 1-4, ПРА 1-4. У процесі підготовки до занять, позакласних/виховних заходів, їх аналізу/самоаналізу здобувачі керуються установками, отриманими під час вивчення курсів методик профілюючих дисциплін. Методистами кафедр проводиться систематична і послідовна робота із забезпечення здобувачів вищої освіти необхідною методичною літературою з фахових дисциплін. Перед проходженням практики здобувачами передбачено проведення настановчих конференцій, після закінчення практики – підсумкових конференцій – заслуховування звітів керівників груп та студентів, а також організуються міжкафедральні зустрічі зі стейкхолдерами у межах підготовки здобувачів до виходу на педагогічні практики (пр-л КУМ і КУЛ від 10.09.2021 № 2/1). Результати виробничої практики узагальнюються у звітній документації, передбаченій Положенням про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти ... (<https://bit.ly/3rKaMgD>). Студенти звітують про виконання

програми перед комісією. Приклади звітної документації (Н. Сорока, Д. Помазан, Я. Євтушенко, Т. Болдарєва) та відгуки керівників практик (Н. Карлова) надано на запит ЕГ. За словами гаранта, НПП та представників студ. самоврядування ФУФСК на прохання здобувачів вищої освіти даної ОП (С. Теряєв) із метою покращення якості їхньої теоретичної і практичної підготовки та ПРН за ОП педагогічну (виробничу) практику розподілено за семестрами (6 – педагогічну (навчальну) та 7 – педагогічну (виробничу)) (витяг із пр-лу КУМ і КУЛ від 29.04.2020 № 9/2). ЕГ на зустрічі із роботодавцями переконалася у задоволеності останніх підготовкою студентів до проходження виробничої практики (Г. Радченко, О. Жувако).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Проектна група, що працює над цією ОП урахує всі зміни, які відбуваються в суспільстві та відповідним чином реагує на це. Так, закладеним в ОП 2021 року цілям відповідають ЗК 1, 6-8, ФК 10, ПРЗ 3, 7, ПРУ2, ПРК 2, 4, ПРА 1-2, ОК, форми та методи роботи на заняттях, які й забезпечують розвиток саме soft-skills. Під час зустрічі з викладачі КУМ та НПП інших кафедр, що також викладають на цій програмі, описали форми та методи роботи, які вони використовують у роботі зі студентами на заняттях. Зазначені форми та методи роботи (групові, індивідуальні та інтерактивні: диспути, ігри, тренінги, метод проектів, кейсів) сприяють формуванню та розвитку гнучких навичок. Так, О. Биндас та О. Гусакова зазначили, що на своїх заняттях із ОК “Практичний курс англійської мови” та ОК “Іноземна мова за професійним спрямуванням” відповідно розвивають навички самостійної роботи, використовуючи проектну методику, а також комунікативні навички студентів, а саме вміння аргументувати та доводити свою думку. М. Кравченко (викладачка сучасної української літературної мови) розповіла про створення проблемно-пошукових ситуацій на заняттях, що дозволяють формувати і розвивати критичне та креативне мислення здобувачів при вирішенні програмних завдань. О. Товстуха (викладачка психології) розповіла про проведення різних тренінгів щодо формування психологічної компетентності майбутніх учителів-філологів, що сприятиме здатності педагога партнерськи взаємодіяти з учасниками освітнього процесу. ЕГ з'ясувала під час зустрічей з різними фокус-групами, що соціальні навички на ФУФСК формуються не тільки в ході освітнього процесу, але і виховної роботи. Вони зумовлені мовною специфікою ФУФСК, що вбачається у вивченні та відтворенні українських/регіональних, а також національних традицій країни, мова якої вивчається. Реалізації цього завдання та розвитку соціальних навичок сприяє діяльність молодіжного HUB „Inventors”, Коворкінг центру „Creative University” та волонтерського центру „COVA”, де студенти мають змогу проводити неформальні зустрічі та реалізовувати студентські проекти. Про життя ФУФСК можна дізнатися зі сторінки <https://bit.ly/3rLYu7f>. Формуванню soft skills сприяє й залучення здобувачів до роботи у наукових гуртках (“Лінгвостилістика сучасного пісенного тексту” (керівник О. Клещова), “Інновації в літературознавстві й освіті” (керівник Т. Пінчук), <https://bit.ly/3g2IjNz>), їхня активна участь у різного рівня конкурсах (<https://bit.ly/3GVnAY1>, <https://bit.ly/3rT29kd>, <https://bit.ly/32uP6ws>), заходах Старобільської територіальної громади, виховних заходах у ЗЗСО тощо. Під час відкритої зустрічі зроблено акцент на тому, що академічний персонал і здобувачів вищої освіти об'єднує командний дух, що підтверджує сформованість головних соціальних навичок (комунікація, робота в команді).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

В ОП “Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))” (2021) (пр-л ВР ЛНУ від 25.06.2021 № 10) проектною групою проведений компаративний аналіз визначених в ОП ЗК, ФК та ПРН, а також уточнена їхня відповідність із переліком трудових функцій учителя ЗЗСО за Професійним стандартом (наказ Мінекономіки України від 23.12.2020 № 2736, <https://bit.ly/346YXZK>), що на зустрічі з ЕГ підтвердили гарант ОП, а також надані документи (пр-л КУМ від 26.05.2021 № 10, витяг із пр-лу КУМ від від 26.05.2021 № 10). ЕГ стверджує, що здебільшого враховано провідні положення професійного стандарту щодо сформульованих в ОП загальних і фахових компетентностей і програмних результатів навчання. Однак потребує уточнення формулювання компетентностей, які б повною мірою відображали суть інформаційно-цифрової (А 3), інклюзивної (В 1), здоров'язбережувальної (В 2) та проєктувальної (В 3) компетентностей.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

У відомостях про самооцінювання ОП вказано, що співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП із фактичним навантаженням здобувачів освіти регламентує “Положення про організацію освітнього процесу ...” (пр-л студ. самовряд-ня ЗВО від 18.11.2020 № 21, ВР від 27.11.2020 № 4, <https://bit.ly/3FWZ2fO>), де зазначено, що трудомісткість навчальної роботи здобувачів вищої освіти визначається в кредитах ЄКТС, 1 кредит становить 30 академічних годин. На навчальний рік відводиться 60 кредитів, на кожен семестр – 30 кредитів. Навантаження здобувачів не перевищує 24 години на тиждень і регулюється річними графіками потижневого планування, оприлюдненими на Освітньому порталі ЛНУ. Детально проаналізувавши навчальний план (2020), ЕГ зафіксувала, що співвідношення аудиторної до самостійної роботи від загального обсягу годин становить 36,3% до 63,7%, яке відповідає чинним нормам. Загальний обсяг ОП дорівнює 240 кредитам ЄКТС, із них: обсяг обов'язкових освітніх компонентів циклу загальної підготовки – 28 ЄКТС (11,7%), обсяг обов'язкових компонентів циклу професійної

підготовки – 125 ЄКТС (52,05%); обсяг вибіркового компонентів – 60 ЄКТС (25%); обсяг практичної підготовки дорівнює 18 ЄКТС (7,5%) та курсових робіт (проекти) – 6 ЄКТС (2,5%); частка агестації – 3 ЄКТС (1,25%). ЕГ, під час зустрічі зі здобувачами, переконалася в тому, що студенти не перевантажені аудиторною роботою і мають достатньо часу для опрацювання необхідного матеріалу. Про види самостійної роботи викладачі інформують здобувачів на першому занятті, і тому студенти мають достатньо часу для підготовки. Ознайомившись із веб-сторінкою “Освітня діяльність. Моніторинг внутрішньої системи якості освітньої діяльності” офіційного сайту ЛНУ ім. Т. Шевченка, де розміщений пул анкет для опитування, зокрема здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми (<https://bit.ly/347klOw>), ЕГ не виявила питань стосовно фактичного навантаження здобувачів, а також оприлюднених результатів опитування студентів щодо їхнього фактичного навантаження у співвідношенні з обсягом окремих освітніх компонентів за ОП. Проаналізувавши навчальний план (2020), ЕГ зафіксувала, що ОК з “Іноземна мова за професійним спрямуванням” у співвідношенні аудиторної до самостійної роботи від загального обсягу годин становить 53,3% до 46,7% порушує чинні норми.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю “014 Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))” за дуальною формою не здійснюється, однак у відомостях про самооцінювання ОП вказано, що елементи дуальної форми освіти впроваджуються, що має на меті зближення педагогічної теорії і практики в освітньому процесі, реалізацію компетентнісного навчання, підвищення мотивації до здобуття професії вчителя, сприяння подальшому працевлаштуванню випускників. Відповідно до “Положення про порядок надання індивідуального графіка навчання студентам ...” (пр-л ВР ЛНУ від 28.08.2017 № 1, <https://bit.ly/3IEiy2J>) здобувачі освіти, які працюють за фахом, можуть навчатися за індивідуальним графіком, а також виконувати завдання професійної підготовки за місцем роботи, насамперед під час опанування методичних дисциплін (ОК 13, 17, 20-22).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП, що акредитується має чітку структуру; ОК, включені до ОП, складають логічну систему; співвідношення ОК до ВК становить 75% до 25%, що відповідає нормам чинного законодавства; вибірковість представлена різними дисциплінами, які посилюють розвиток ЗК і ФК та досягнення відповідних ПРН; чутливість розробників ОП до змін, що відбуваються у суспільстві та галузі середньої освіти, що транслюється в модернізацію ОП; нормативне забезпечення реалізації компонентів індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти; у своїй навчальній діяльності викладачі роблять акцент на розвиток гнучких навичок; співвідношення аудиторної до самостійної роботи від загального обсягу годин становить 36,3% до 63,7%, яке відповідає чинним нормам; впроваджуються елементи дуальної форми освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Перервність і непослідовність у вивченні здобувачами англійської мови у 5 семестрі; відсутність відповідного ОК іншомовного спрямування для забезпечення ефективної комунікації здобувачами англійською мовою на рівні В2/С1; відсутність в ОП ОК технологічного спрямування, а також відображених у робочих програмах і силабусах НД елементів для інклюзивної, здоров'язбережувальної та проєктувальної компетентностей відповідно до Професійного стандарту; в ОП представлені дві ОК науково-дослідного спрямування; потребує уточнення формулювання інформаційно-цифрової, інклюзивної, здоров'язбережувальної та проєктувальної компетентностей; ОК з “Іноземна мова за професійним спрямуванням” у співвідношенні аудиторної до самостійної роботи від загального обсягу годин становить 53,3% до 46,7%; в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти відображено неповний перелік НД. Рекомендації щодо удосконалення: забезпечити послідовність і наступність вивчення англійської мови здобувачами вищої освіти у 5 семестрі; розглянути можливість об'єднання ОК 3 та ОК 15, мета та завдання яких перегрукуються; розглянути можливість внесення до ОП ОК технологічного спрямування, а також включення необхідних елементів до робочих програм та силабусів ОК задля формування у здобувачів інформаційно-цифрової, інклюзивної, здоров'язбережувальної та проєктувальної компетентностей; розглянути можливість включення до ОП курсової роботи з англійської мови та методики її навчання; уточнити формулювання інформаційно-цифрової, інклюзивної, здоров'язбережувальної та проєктувальної компетентностей; увідповіднити співвідношення аудиторної до самостійної роботи в ОК з “Іноземна мова за професійним спрямуванням”; відповідно до навчального плану відобразити повний перелік НД в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 2.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП є структурованою, однак спостерігається непослідовність і перервність у вивченні НД здобувачами вищої освіти, зокрема англійської мови. ПРН в ОП потребують уточнення відповідно до Професійного стандарту. Співвідношення аудиторної роботи до самостійної загалом відповідає фактичному навантаженню здобувачів (36,3% до 63,7%) та регулюється нормативними документами ЗВО. Інформаційно-цифрова компетентність здобувачів вищої освіти не забезпечується жодним ОК, а також у робочих програмах і силабусах НД відсутні необхідні елементи для формування інклюзивної, здоров'язбережувальної та проєктувальної компетентностей здобувачів. Критерій 2 оцінюємо як такий, що має рівень відповідності Е, із суттєвими недоліками, що можна усунути в однорічний строк.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на ОП «Середня освіта (Українська мова і література та Мова і література (Англійська) оприлюднені на офіційному вебсайті ЗВО (<https://bit.ly/3qRiypV>). У них містяться всі необхідні для абітурієнтів позиції. Також на сайті закладу є окрема сторінка «Вступникам» (http://luguniv.edu.ua/?page_id=4271), де висвітлена інформація про спеціальності та освітні програми, конкурсні бали, ліцензійні обсяги, державне замовлення тощо. У цьому розділі розміщено відомості про вагові коефіцієнти, що встановлюються для вступу на кожну ОП. Це, на думку ЕГ, сприяє прозорості вступної кампанії для майбутніх абітурієнтів. На підставі співбесід зі здобувачами вищої освіти, роботодавцями та НПП ЕГ пересвідчилася, що ЗВО проводить цілеспрямовану профорієнтаційну роботу у школах міста й області, яка полягає в безпосередніх зустрічах з потенційними абітурієнтами, розповсюдженні рекламної продукції, співпраці з учителями-філологами ЗЗСО Луганщини та Донеччини, участі в Ярмарках професій. За словами Ірини Бахмет, керівника відділу маркетингу закладу, також задля роз'яснення умов вступу, особливостей навчання на ОПП, вимог до вступників використовуються різні соціальні мережі, як-от Facebook, Instagram, проводяться інтернет-лекції «Хвиля», де рекламуються інститути та факультети ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Усе це в комплексі сприяє зрозумілості правил вступу на ОПП Середня освіта (Українська мова і література та Мова і література (Англійська). Дискримінаційних положень у Правилах прийому не виявлено, що дає змогу всім охочим вступити на ОП.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Як свідчить Таблиця 2 (<https://bit.ly/3tTHjU8>), розміщена на вебсайті ЗВО, для цієї ОП визначено два обов'язкові предмети ЗНО і третій на вибір абітурієнта – один із усіх інших, що винесені на ЗНО. Однак у Відомостях про самооцінювання ЗВО зазначає третім іспитом іноземну мову або географію, що не збігається з розміщеним на сайті переліком. У процесі проведення акредитаційної експертизи, зокрема під час співбесід із секретарем приймальної комісії було встановлено, що перелік сертифікатів ЗНО заклад обирає, виходячи виключно з чинних рекомендацій МОН України, тож оприлюднену на сайті інформацію слід поновити. На програмі також діє так званий добір на II курс, який здійснюється на підставі Фахового вступного випробування та двох сертифікатів – з української мови і літератури й історії України. Ознайомившись зі змістом Програми фахового вступного випробування (<https://bit.ly/3tS4i24>), ЕГ дійшла висновку, що в цій Програмі фактично дублюється програма ЗНО з української мови і літератури. Очевидно, що для цього іспиту варто продумати інший зміст чи формат проведення, з чим на зустрічі з НПП погодилася гарантка освітньої програми. Програма фахового вступного випробування обговорювалася на засіданнях випускової кафедри та кафедри української літератури, що засвідчено протоколами № 6/1 від 29 січня 2020 р.; № 6/1 від 27 січня 2021 р., які були додатково надані на запит ЕГ. Вагові коефіцієнти для вступу на цю ОПП визначені такі самі, як і для всіх інших освітніх програм: українська мова і література – 0,3; історія України – 0,3; третій предмет (іноземна мова або географія) – 0,3; атестат – 0,1. Уважаємо, що з метою виокремлення профільної дисципліни для цієї освітньої програми логічним було б переглянути розподіл цих коефіцієнтів: збільшити для української мови і літератури за рахунок зменшення на третьому предметі. Зміст початкових компетентностей, необхідних для навчання за ОПП, перевіряється засобами електронного зв'язку, що свідчить про неупередженість та об'єктивність закладу до формування контингенту здобувачів освіти.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» розроблено правила визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах освіти, які задекларовані в Процедурі визнання результатів навчання (<https://bit.ly/3AufVxB>), офіційно оприлюдненій на сайті ЗВО. Зазначений документ установлює алгоритм дії для здобувачів освіти та відповідальних осіб щодо зарахування таких результатів. Про цей документ окремим пунктом-переліком ідеться в Положенні про внутрішню систему забезпечення якості освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (<https://bit.ly/3AuUIDu>). Офіційно Процедура визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах освіти затверджена вченою радою університету (пр-л №9 від 30.04.2020 р.). На зустрічах зі здобувачами освіти ЕГ переконалася в поінформованості студентів щодо можливостей перезарахування окремих дисциплін за умов академічної мобільності. Оцінити практику втілення Процедури визнання результатів навчання, здобутих у результаті академічної мобільності, ЕГ не в змозі, оскільки на цій ОПП прикладів такого перезарахування не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основними критеріями, що дозволяють визнавати результати навчання, здобуті в неформальній освіті, відповідно до чинної в ЗВО Процедури (<https://bit.ly/3AufVxB>), є рівень знань здобувача освіти з конкретного ОК, який він має довести на засіданні спеціально створеної комісії. Тобто, на думку ЕГ, фактично відбувається складання форми звітності, і лише після цього здобувач звільняється від вивчення конкретного ОК в наступному чи поточному семестрі. Чіткість і зрозумілість процедури визнання в цьому разі не викликає сумнівів, але її доцільність, на думку ЕГ, не сприяє розвитку такого напрямку самоосвіти для здобувачів. Разом із тим на ОП є приклад зарахування результатів неформальної освіти студентці Н. Сороці, яка взяла участь у ХІХ Всеукраїнській науково-практичній конференції імені Віктора Ужченка «Образне слово Луганщини», що було підтверджено на зустрічі з НПП. Здобувачі освіти проінформовані про можливість зарахування результатів неформальної освіти, знають про чинний у ЗВО документ, який таку можливість регламентує, їм відомо про оприлюднення цього документа на сайті закладу. Отже, у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» визначені правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу та дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» визначено чіткі й зрозумілі підходи до інформування потенційних абітурієнтів на ОП Середня освіта (Українська мова і література та Мова і література (Англійська)): є спеціальна сторінка «Вступникам», на якій оприлюднено всю необхідну інформацію, наявна Програма вступного випробування для доборів на старші курси, є документи, які визначають процедури визнання результатів навчання, здобутих в результаті академічної мобільності та неформальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Програма фахового вступного випробування для даної ОП містить позиції, аналогічні з програмою ЗНО з української мови та літератури; дещо формальний підхід випускової кафедри до визначення вагових коефіцієнтів кожного компоненту вступних випробувань (однаковий для всіх – 0,3, що спостерігається також у вимогах до всіх, чинних у ЗВО, освітніх програм), який не відображає особливих вимог до вступників саме цієї ОП. Рекомендації щодо вдосконалення: випусковій кафедрі переглянути зміст та формат проведення вступного іспиту (наприклад есей чи інший вид творчого завдання, що виявлятиме філологічні компетентності вступника та рівень його здатності навчатися на цій ОП); переглянути коефіцієнти для профільного предмета – українська мова і література, шляхом його збільшення, наприклад, до 0,4, що дозволить уникнути нівелювання цієї дисципліни й сприятиме формуванню мотивованого контингенту здобувачів; зважаючи на автономію ЛНУ щодо визначення шляхів та способів визнання результатів освіти студентів, розглянути можливість переглянути підходи до визнання компетентностей, набутих в інших ЗВО й відштовхуватися не від безпосередньої перевірки комісією, а на основі довіри до змісту результатів навчання, засвідчених іншим ЗВО, що мотивуватиме здобувачів вищої освіти до розширення географії здобуття ВО й сприятиме підвищенню якості освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП відповідає визначеному критерію, усунення зазначених вище слабких сторін (дублювання в Програмі фахового вступного випробування змісту ЗНО з української мови і літератури; занижений ваговий коефіцієнт із профільного предмета; не зовсім виправдане екзаменування здобувачів освіти задля зарахування результатів академічної мобільності) має сприяти підвищенню зрозумілості умов зарахування й навчання на ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Відповідно до інформації, наданої в Таблиці з Відомостей про СО, а також на підставі вивчення оприлюднених на вебсайті ЗВО силабусів та інтерв'ю зі здобувачами освіти, для опанування ОП використовуються здебільшого проблемно-пошукові (дискусія, кейсові технології, виконання дослідницьких завдань, аналіз текстів) та практико-операційні (вправи, моделювання різних лінгвістичних та дидактичних ситуацій, виконання проєктів, у тому числі й створення проєктів підручників та модельних програм). На думку ЕГ, заявлені форми й методи навчання сприяють реалізації мети ОПП та ПРН. Особливо важливими й цінними є нестандартні методики роботи зі студентами в умовах становлення НУШ (якраз саме креативні техніки навчання й забезпечують реалізацію ПРЗ 2, 3, 5, 6, 8; ПРУ 1-10; ПРК 1, 3-5; ПРА 1-4). На зустрічах із НПП ЕГ довідалася про конкретні приклади застосування новітніх технологій навчання з окремих ОК: М. Кравченко, викладачка СУЛМ, наголосила на вивченні дисципліни шляхом створення проблемно-пошукових ситуацій; п. О. Товстуха, викладачка психології, розповіла про проведення занять у формі тренінгів та симуляцій, а п. О. Биндас та п. О. Гусакова, викладачки англійської мови, повідомили про створення здобувачами освіти мікропроєктів. Принципи академічної свободи у викладацькій діяльності (можливість застосовувати на власний розсуд найефективніші технології навчання) та студентоцентризму, за словами як НПП, так і самих здобувачів, є основою організації освітнього процесу на ОП. Доведенням цього може слугувати те, що студенти самостійно обирають наукового керівника курсової роботи та проблему наукового дослідження. Також, як було зазначено під час інтерв'ю зі здобувачами та представниками органів студентського самоврядування, вони можуть запропонувати власну тему для написання курсової роботи (студент 4-го курсу назвав конкретний приклад). Показником суб'єкт-суб'єктних відносин під час реалізації ОП є й наявність фідбеків та інших форм моніторингу задоволеності здобувачів освіти методами й формами навчання та якістю викладання кожного ОК. Опитування проводяться як самими викладачами після завершення вивчення курсу (підтверджено на зустрічі зі здобувачами освіти), відділом управління якістю освітньої діяльності (розробляються анкети), так і органами студентського самоврядування (розробляються опитувальники гугл-форми, результати з яких передаються в деканат факультету). Також здобувачі засвідчили партнерську участь в укладанні та реалізації ОП: можливість надавати пропозиції щодо зміни обсягів окремих ОК (виробничу практику розподілили на дві - педагогічну (навчальну) та педагогічну (виробничу), задля якісної підготовки до безпосередньої роботи у ЗЗСО), розширення/звуження обсягів ОК (кількість кредитів з однієї практики перерозподілено на дві), застосування новітніх методик викладання (навчаються в кабінетах з інтерактивними дошками та проєкторами, у комп'ютерних класах із цілковитим доступом до мережі Інтернет, у спеціалізованому класі НУШ).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Як засвідчили під час зустрічей викладачі групи забезпечення та здобувачі освіти, мета, зміст і ПРН, а також критерії оцінювання кожного ОК є предметом обговорення на першому занятті з предмета. Також з усіма цими позиціями здобувачі можуть ознайомитися на сайті ЗВО, де у вільному доступі й структуровано розміщені силабуси / робочі програми всіх нормативних ОК (<https://bit.ly/3roC7fv>). Університетська освітня платформа MOODLE містить інформацію про мету, завдання, зміст ОК, критерії оцінювання й вимоги до виконання передбачених програмою видів роботи. На резервній зустрічі ЕГ було продемонстровано сторінки викладачів на цій платформі (з історії зарубіжної літератури та курсових робіт з літератури й методики викладання), що дало змогу ЕГ пересвідчитися в якості інформаційного контенту. Здобувачі освіти запевнили ЕГ, що вся інформація щодо змісту, обсягів ОК, критеріїв оцінювання передбачених видів робіт для них зрозуміла й доступна.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У процесі вивчення змісту ОК, а також під час співбесіди з НПП ЕГ пересвідчилася, що поєднання навчальної й дослідницької діяльності здобувачів є провідним принципом реалізації ОП Середня освіта (Українська мова і література та мова і література (англійська)). Більшість профільних ОК, як-от: сучасна українська літературна мова, історія української літератури, методика викладання української мови, методика викладання української літератури - передбачають методи й прийоми, спрямовані на формування й застосування дослідницьких технологій, з-поміж

яких на особливу увагу заслуговують робота з кейсами, створення модельних варіантів параграфів підручників, збірників диктантів (повідомила на відкритій зустрічі О. Горшкіна, колишня випускниця програми, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу Інституту педагогіки НАПН України). На ОП започатковано традицію обов'язкової участі здобувачів освіти в щорічній конференції "Слобожанська бесіда", де вони можуть оприлюднити результати своїх наукових досліджень і безкоштовно опублікувати їх у збірнику "Образне слово Луганщини". На запит ЕГ закладом було надано список публікацій студентів за останні три роки. Загалом у ньому представлено 23 позиції. Разом з тим ЕГ констатує той факт, що практично всі публікації здобувачів ВО представлено в одних і тих самих наукових збірниках ЛНУ ім. Т. Шевченка: "Образне слово Луганщини" та "Слобожанська бесіда" (особливо у 2018 та 2019 роках). ЕГ вважає, що здобувачам ВО цієї ОПП було б добре спілкуватися зі своїми однолітками-студентами інших українських та закордонних ЗВО. Під час зустрічі з академічним персоналом НПП підтвердили свою співпрацю зі здобувачами ВО щодо участі в наукових заходах (у Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді ім. Тараса Шевченка, Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика, предметних олімпіадах, конкурсі наукових робіт з фаху тощо). Інформацію про різні наукові заходи, у яких брали участь здобувачі представлено в подальших покликаннях: Дні науки на кафедрі української мови (<http://luguniv.edu.ua/?p=71780>), Дні науки на факультеті української філології та соціальних комунікацій (<http://luguniv.edu.ua/?p=45577>), Регіональний творчий конкурс „Борітеся – поборете!”, присвячений 25-річній пам'яті Юрія Єненка (<http://luguniv.edu.ua/?p=79236>), I Міжнародний конкурс студентської творчості імені Марії Фішер-Слиж „Змагаймося за нове життя!” (<http://luguniv.edu.ua/?p=68125>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Опрацювавши зміст силабусів / робочих програм ОК (<https://bit.ly/3o2xgZh>), ЕГ засвідчує, що викладачі оновлюють зміст ОК відповідно до сучасних наукових досягнень та практик. Це виявляється у внесенні змін до списків літератури кожного ОК, у перегляді ефективності методів і прийомів навчання (за свідченням гарантки ОП, у 2020 році відбулося суттєве оновлення змісту всіх компонентів цієї ОПП, згруповано методи навчання й виокремлено для кожної дисципліни ті, які найбільше сприятимуть реалізації завдань), в оновленні змісту самостійної роботи тощо. Урахування досвіду наповнення аналогічних вітчизняних програм, а саме ОП ВНУ імені Лесі Українки, вивчення напрацювань університетів Польщі та інших країн ЄС щодо форм викладання ОК - це теж, на думку ЕГ, є маркером динаміки змісту освіти на цій ОП. В ОК, які стосуються другого фаху - англійської мови - упроваджено результати участі НПП ЛНУ в міжнародному проєкті від Британської Ради «Англійська мова для університетів» (2016-2020 рр.) (<https://bit.ly/3rVEIMo>) та проєкті „Методики для професійної майстерності майбутніх учителів англійської мови” (2021-2023 рр.) за підтримки Посольства США в Україні (<https://bit.ly/3N7xgio>). Задля оновлення та вдосконалення змісту ОК розробники враховують досвід НПП, набутий у проєктах міжнародної мобільності та під час підвищення кваліфікації (стажування) як за кордоном, так і в Україні. Так, результати стажування О. Клещової були предметом обговорення на засіданні КУМ і стали підставою для оновлення змісту викладання ОК „Культура мовлення і стилістика” та „Культура мовлення і стилістика в лінгвометодиці” (витяг із пр-лу №4 засідання КУМ від 30.11.2020 р.; витяг із пр-лу №5 засідання ВР від 24.12.2020 р.). Здобутки стажування А. Нікітіної у Волинському національному університеті імені Лесі Українки дали змогу удосконалити методичні рекомендації для виконання самостійної роботи здобувачами освіти, оновити навчально-методичні матеріали ОК „Академічне письмо українською та іноземною мовами” та „Навчально-наукова комунікація” за окремими темами (витяг із пр-лу №1 засідання КУМ від 26.08.2021 р.; витяг із пр-лу №1 засідання ВР від 30.08.2021 р.). Напрацювання під час стажування С. Негодяєвої сприяли вдосконаленню навичок викладачки щодо володіння сучасними ІКТ та засобами віддаленої комунікації (відеоконференції на платформі ZOOM, Microsoft Teams, заняття на «Освітньому порталі» платформи Moodle тощо); оновленню контенту завдань та способів контролю й виявленню програмних результатів індивідуальної та самостійної роботи здобувачів першого рівня вищої освіти з опанування ОК «Аналіз художнього твору: наукова та освітня парадигми», «Методика викладання української та зарубіжної літератур», «Літературне краєзнавство» (витяг із пр-лу №1 засідання КУЛ від 27.08.2021 р.; витяг із пр-лу №1 засідання ВР від 30.08.2021 р.). Отже, динаміка оновлення змісту освіти, застосування сучасних практик навчання на цій ОПП не викликає сумнівів.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» розроблено чітку й зрозумілу лінію інтернаціоналізації, зміст якої повною мірою оприлюднено на сайті закладу в розділі «Міжнародна діяльність» (<https://bit.ly/3KOsecS>), у рамках якої успішно реалізується ряд проєктів, що представлено на вебпорталі (<https://bit.ly/3IDE6kK>). На зустрічі з НПП було підтверджено, що викладачі та здобувачі освіти цієї ОП активно залучаються до багатьох міжнародних проєктів, як-от: «Академія лідерства» - учасниця О. Гусакова; ІКЦ «Вікно в Америку» (<https://bit.ly/33R6DQc>), у рамках якого здобувачка Н. Сорокіна (4-ий курс) на волонтерських засадах працювала з учнями початкової школи, навчаючи їх англійської мови. Колектив кафедр бере участь у міжнародних конференціях, у підготовці колективних монографій, у Міжнародному проєкті з обміну досвідом «Zwiastowac. Nauki i praktyki»), у тренінгах проєкту «Displaced Universities Support Program – Academic Growth and Development», у проєкті за Програмою ім. Фулбрайта в Україні. Участь НПП ЛНУ в міжнародному проєкті від Британської Ради «Англійська мова для університетів» (2016-2020 рр.) (<https://bit.ly/3rVEIMo>) та проєкті „Методики для професійної майстерності майбутніх учителів англійської мови” (2021-2023 рр.) за підтримки Посольства США в Україні (<https://bit.ly/3N7xgio>) переконує в тому, що викладання на цій програмі фокусується, крім національного

контексту, і на світовому досвіді. Як свідчить інформація, представлена в Таблиці 2 Відомостей про самооцінювання, значна кількість викладачів групи забезпечення мають публікації в іноземних часописах та збірниках, є співавторами колективних монографій, виданих за кордоном (Л. Окунькова, О. Клещова, О. Гусакова, С. Негодяєва, О. Двучичанська, Т. Пінчук, І. Бойцун, А. Нікітіна, М. Волошинова та ін.). Така публікаційна активність, на думку ЕГ, може бути свідченням активної позиції ЛНУ щодо інтеграції в європейський освітній простір.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Навчання та викладання за ОП “Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))” базується на засадах академічної свободи всіх учасників освітнього процесу, має виражений студентоцентричний вектор, усіма шляхами й способами (суб’єкт-суб’єктні стосунки між викладачами та здобувачами ВО; наявність дослідницьких проєктів і способів викладання; широке залучення НПП та студентства до міжнародної діяльності й постійне оновлення змісту освіти) сприяє формуванню заявлених в ОП компетентностей і ПРН.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Вузька географія публікацій здобувачів вищої освіти та зниження активності оприлюднення наукових здобутків студентів у 2020 й у 2021 роках, а також відсутність спілкування здобувачів з українським та закордонним студентством. Рекомендації щодо вдосконалення: оприлюднювати на сайті ЗВО інформаційні повідомлення про студентські наукові конференції, які проводяться в Україні та за її межами, що сприятиме глобалізації освіти на ОП; розширити можливості комунікації здобувачів освіти зі студентством українських та закордонних ЗВО, наприклад, залучаючи їх до наявних у ЗВО міжнародних проєктів, створюючи телемости, інтернет-конференції, дискусійні клуби тощо, що сприятиме формуванню європейських поглядів на освітній процес, який випускники цієї програми зможуть імплементувати у ЗЗСО.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП загалом відповідає визначеному Критерію з недоліками, що не є суттєвими: неширокий географічний діапазон публікацій здобувачів освіти й відсутність комунікації студентів із міжнародним співтовариством. ЕГ вважає, що активізація наукової та міжнародної діяльності здобувачів ВО сприятиме підвищенню якості освітньої програми.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Положенням про організацію освітнього процесу в ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» від 27.11.2020 р. (<https://cutt.ly/xIMbqV6>) передбачені такі види контролю (п. 3.8), як поточний, семестровий, підсумковий. У відомостях самооцінювання (табл. 3), РП, силабусах ОК зазначено, що в ході реалізації ОП викладачі використовують різні форми контролю (усне опитування, тестування, перевірка письмових робіт, самооцінювання, взаємооцінювання та ін.), які, на думку ЕГ, уможливають перевірку досягнення ПРН. Викладачі вчасно (на першому занятті) інформують здобувачів про види й форми контрольних заходів, про що повідомили НПП і студенти під час зустрічей з ЕГ. У силабусах та/або РП, також у методичних рекомендаціях для ОК 26, наявних на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/3IoTdKz>) і на платформі Moodle, зазначено види поточного й семестрового контролю, наведено критерії оцінювання та загальний розподіл балів за різні види діяльності. Позитивною практикою є врахування викладачами окремих дисциплін (ОК 13, 14, 17, 21, 22) результатів, отриманих у неформальній освіті. Проте система розподілу балів відповідно до кожного критерію конкретизована лише в силабусах поодиноких ОК (5, 6, 26), а для ОК 1, 2, 9, 15, 19, 20 критерії взагалі не наведено. Відгуки про курсові роботи (ОК 23, 24) (надані на запит ЕГ) теж не містять відомостей про компонентний склад підсумкової оцінки. У РП й силабусі ОК 16 ЕГ зафіксовано розбіжності в розподілі балів оцінювання, а в силабусі та методичних рекомендаціях (наданих на запит ЕГ) для ОК 23 – розбіжності в критеріях оцінювання. Під час зустрічі 4 студенти не висловлювали претензій щодо

незрозумілості критеріїв оцінювання. ЗВО практикує моніторинг здобувачів ОП щодо критеріїв оцінювання, який здійснюється шляхом викладацьких фідбеків, загального анкетування, пропонуваного відділом управління якістю освітньої діяльності. На засіданнях кафедр обговорюють результати опитувань щодо строків інформування про форми й методи контролю, критерії оцінювання (на запит ЕГ надано протокол № 5 засідання кафедри української філології та загального мовознавства від 20.12.2021). Пропозиції щодо вдосконалення системи оцінювання, як зазначили викладачі та представники студентського самоврядування, враховують у подальшому освітньому процесі. Підтвердженням цього є, зокрема, надані на запит ЕГ протокол № 11 засідання студдеканату факультету української філології та соціальних комунікацій від 18.05.2021, протокол № 10 засідання кафедри української мови від 26.05.2021. Однак у ЗВО не практикують розміщення результатів таких опитувань на сайті університету або інших доступних для стейкхолдерів ресурсах.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти відсутній. Відповідно до затвердженої в університеті Концепції освітньої діяльності за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (<https://cutt.ly/oIMbst2>) підсумкова атестація відбувається у формі комплексного екзамену з фахових дисциплін (комп'ютерного тестування та виконання практичного завдання з усною презентацією результатів) та екзамену з дисциплін спеціалізації (англійська мова та методика її викладання, зарубіжна література та методика її викладання).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Здійснення контрольних заходів урегульоване Положенням про організацію освітнього процесу в ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» (п. 3.8, <https://cutt.ly/VIMbQ6o>), Положенням про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти (п. 5, <https://cutt.ly/VIMbDV1>), Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії для проведення атестації здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/fIMbH5k>). Здобувачам надано право перескладання ОК (<https://cutt.ly/OIMbCiK>), повторного вивчення ОК (<https://cutt.ly/WIMb2q6>), оскарження результатів семестрового контролю (<https://cutt.ly/xIMb7ux>). Відповідні процедури ухвалила вчена рада ЗВО (протоколи № 9 від 30.04.2020, № 4 від 27.11.2020 (надані на запит ЕГ)). Запобігання конфлікту інтересів та його врегулювання теж відбувається за ухваленою вченою радою (протокол № 4 від 27.11.2020 (надано на запит ЕГ)) процедурою вирішення конфліктних ситуацій, протидії булінгу, сексуальним домаганням, дискримінації, хабарництву (<https://cutt.ly/dIMnwBG>). Випадків конфлікту інтересів, оскарження оцінки, проходження повторного контролю на ОП не було. Чіткі й зрозумілі положення та процедури, згадані вище, а також запровадження тестування за допомогою комп'ютерного обладнання в ОК 26 значною мірою сприяють об'єктивності екзаменаторів. Опитування, проведені викладачами (зразки надані на запит ЕГ), бесіда ЕГ зі здобувачами ОП, виявили, що студенти задоволені й контрольними заходами, і відповідними оцінками.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику академічної доброчесності ЗВО регламентує Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/WIMnuIx>), в університеті діє комісія з питань етики та академічної доброчесності. Для реалізації такої політики розроблено комплекс спеціальних процедур, ухвалених вченою радою (на запит ЕГ надано протоколи № 9 від 30.04.2020, № 4 від 27.11.2020): процедура встановлення відповідальності здобувачів вищої освіти за порушення академічної доброчесності (<https://cutt.ly/VIMns2M>), процедура встановлення відповідальності НПП та здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня доктора філософії й доктора наук за порушення академічної доброчесності (<https://cutt.ly/CIMnkTX>), процедура перевірки на плагіат наукових та навчально-методичних праць, підготовлених в університеті (<https://cutt.ly/UIMncnj>), процедура перевірки на плагіат наукових та кваліфікаційних робіт здобувачів освіти (<https://cutt.ly/UIokWQJ>). У ЗВО проводяться заходи з популяризації академічної доброчесності: вебінари для НПП і здобувачів у рамках міжнародного проекту "STOP плагіат" (<http://luguniv.edu.ua/?p=78861>; <http://luguniv.edu.ua/?p=78654>), лекції-бесіди про академічну доброчесність (<http://luguniv.edu.ua/?p=81626>). Діє школа академічної доброчесності (http://libr.luguniv.edu.ua/?page_id=1803) – спільний проєкт бібліотеки, відділу аспірантури та відділу забезпечення якості освітньої діяльності ЛНУ. Її з-поміж інших відвідують і здобувачі ОП. За словами студентів, НПП популяризують академічну доброчесність і безпосередньо на заняттях. У ході зустрічі зі здобувачами ЕГ переконалася, що вони добре розуміють, що таке академічна доброчесність, знають про відповідальність за її порушення. На кожній кафедрі, як

зазначили в розмові з ЕГ викладачі, є відповідальний за дотримання академічної доброчесності. У звіті самооцінювання зазначено, що випадків порушення академічної доброчесності на ОП не було. Існує, однак, проблема перевірки курсових робіт (ОК 23, 24) на унікальність. Із цією метою НПП змушені використовувати недосконалі ресурси російського походження Advego Plagiatus, Content-watch, Edu Antiplagiat, тоді як оптимальними є ліцензовані системи (Unicheck та ін.). Застосовувані для перевірки курсових технологічні рішення, по-перше, викликають застереження з огляду на російське походження, по-друге, – значно утруднюють оцінювання критерію дотримання вимог академічної доброчесності в ОК 23, 24.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявність на сайті документів, що регулюють проведення контрольних заходів, чіткість і зрозумілість відповідних процедур; вчасне оприлюднення інформації про форми, зміст контрольних заходів; передбачена в багатьох ОК можливість зарахування навчальних досягнень у неформальній освіті; запровадження на етапі підсумкової атестації комп'ютерного тестування, що сприяє об'єктивності оцінювання; реагування на пропозиції студентів щодо вдосконалення системи оцінювання; ефективна політика популяризації академічної доброчесності, високий рівень обізнаності із цим поняттям здобувачів ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У документах, що регламентують окремі ОК, відсутні або суперечливі критерії оцінювання, для більшості ОК критерії оцінювання не конкретизовані в балах; - результати опитування стейкхолдерів щодо контрольних заходів, критеріїв оцінювання відсутні в загальному доступі; - для перевірки курсових робіт на текстові збіги застосовуються неефективні технологічні рішення. Рекомендації щодо удосконалення: - упорядкувати критерії оцінювання в силабусах та інших методичних документах, навести в усіх силабусах чіткий розподіл балів згідно з кожним критерієм; - висвітлювати узагальнені результати анкетувань стейкхолдерів щодо контрольних заходів, критеріїв оцінювання на сайті ЗВО; - створити для НПП можливість для перевірки курсових та, за необхідності, інших письмових робіт ліцензованою системою/програмою.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Здійснення контрольних заходів у ході реалізації ОП, політика пропагування академічної доброчесності загалом відповідають критерію 5. Виявлені слабкі сторони мають некритичний вплив на освітній процес і можуть бути легко усунені в короткий термін.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Викладання ОК на ОП забезпечують 23 НПП, переважна більшість із яких (87%) має науковий ступінь (2 - доктори, 19 - кандидати наук). Їхня освіта / наукові та/або навчально-методичні публікації / інші активності мають безпосередній стосунок до дисциплін, які викладають. Академічна та професійна кваліфікація НПП підтверджена участю в міжнародних програмах обміну (О. Гусакова), освітніх всеукраїнських проєктах (С. Негодяєва, В. Леснова), стажуваннями в Україні та за кордоном, виступами на конференціях різного рівня, опонуванням на захисті дисертацій (А. Нікітіна, К. Глуховцева, В. Леснова), членством у спеціалізованих вчених радах (О. Бублик), у редколегіях закордонних журналів (О. Биндас), фахових журналів категорії Б (К. Глуховцева, В. Леснова, М. Волошинова), інших збірників наукових праць (О. Бублик, Г. Барилова та ін.), журі студентських олімпіад (Н. Безгодова) та різних етапів конкурсу-захисту учнівських робіт МАН (К. Глуховцева, О. Лапко, Л. Окунькова, М. Кравченко). НПП мають доволі високу публікаційну активність у закордонних виданнях та українських журналах категорій А і Б, а розвідки О. Алексєєвої, О. Биндас, К. Глуховцевої, О. Двучичанської видрукувано в журналах, індексованих наукометричними базами Scopus та Web of Science.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір на заміщення вакантних посад НПП відбувається в ЗВО за відповідним положенням від 26.06.2020 (<https://cutt.ly/2IokG8W>). У пп. 3.8, 3.9, 3.11, 4.7-4.10 цього документа передбачене обов'язкове врахування рівня професіоналізму кандидатів на посаду. Процес конкурсного добору регламентований процедурою (<https://cutt.ly/GIok5KO>), яку ухвалила вчена рада (протоколи засідань № 9 від 30.04.2020, № 4 від 27.11.2020 (надано на запит ЕГ)). У ЗВО існує також стандарт щодо процедури відбору та прийому на роботу НПП (п. 3.2 <https://cutt.ly/LIoleIM>). Одним із дієвих засобів виявити академічний і методичний рівні претендентів на посади професора та доцента є відкрита лекція. Як зазначила під час зустрічі з ЕГ В. Никитенко (начальник відділу кадрів), існують деякі труднощі добору НПП, пов'язані з територіальним розміщенням ЗВО. Проте очевидно, що кадрова політика ЛНУ дієва, адже реалізацію ОП забезпечують викладачі високого професійного рівня. Оголошення про вакантні посади розміщують у загальному доступі на офіційному сайті ЗВО (<http://luguniv.edu.ua/?p=81775>). ЕГ вважає процедури конкурсного добору достатньо прозорими.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЛНУ ім. Т. Шевченка залучає роботодавців до організації освітнього процесу. Ця співпраця відбувається передусім з метою реалізації практико орієнтованих ОК. На сайті ЗВО розміщено довгострокові угоди про проведення практик здобувачів вищої освіти із 13 ЗЗСО Луганської області (http://luguniv.edu.ua/?page_id=73811). Університет уклав також договори й угоди про співпрацю із ЗЗСО Луганської області, українськими ЗВО, Інститутом української мови, Інститутом українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України (http://luguniv.edu.ua/?page_id=73825). Роботодавців та їхніх представників активно залучають до спільних дослідницьких проєктів (як-от збирання та вивчення фольклору Слобожанщини), проведення наукових заходів – конференцій «Образне слово Луганщини» (<http://luguniv.edu.ua/?p=81346>), «Слобожанська бесіда» (http://luguniv.edu.ua/?page_id=11295), до роботи методичних секцій, круглих столів (<http://luguniv.edu.ua/?p=81368>) та ін. Представники роботодавців брали участь в обговоренні проєкту ОП та в її рецензуванні. На зустрічі з ЕГ роботодавці зазначили, що зацікавлені в співпраці із ЗВО (та викладачами ОП зокрема) і планують употужнювати її.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У процесі реалізації ОП відбувалося залучення професіоналів-практиків та експертів галузі до проведення аудиторних занять. Так, у листопаді 2021 р. у рамках круглого столу «Організація навчально-комунікативного простору в сучасних закладах освіти» зі здобувачами ОП ділилися передовим педагогічним досвідом учителі української мови та літератури, півфіналістка Global Teacher Prize Ukraine 2021 Т. Уманська та переможець цієї престижної премії А. Пройдаков. У грудні 2021 р. студенти прослухали гостьову лекцію завідувачки відділу навчання української мови та літератури й Інституту педагогіки НАПН України проф. О. Горошкіної про впровадження модельних програм у НУШ (<http://luguniv.edu.ua/?p=80420>). Представниця роботодавця, учителька Старобільського ліцею № 1 І. Власова брала участь у проведенні настановчої зустрічі до виходу на педагогічну практику зі студентами 4 курсу у 2021-2022 н.р. ЕГ звертає увагу на те, що до аудиторних занять не залучали професіоналів-практиків та експертів у галузях англійської мови, зарубіжної літератури.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Сприяння професійному розвитку НПП визначене Статутом (пп. 12.12, 12.14 <https://cutt.ly/NIolamy>) і Статегією розвитку ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» на 2019-2025 рр. (п. 3.4.6 <https://cutt.ly/PIolgxQ>). У ЗВО підвищення кваліфікації НПП відбувається відповідно до індивідуального, кафедрального й загальноуніверситетського (<https://cutt.ly/oIobguc>) планів. Згідно з чинним законодавством його здійснюють у різний спосіб – через стажування, програми обміну, вебінари, тренінги, онлайн-курси тощо. Документи чи іншу інформацію про результати підвищення кваліфікації розміщують на сайті ЗВО, зокрема в резюме викладачів на сторінках кафедр (http://luguniv.edu.ua/?page_id=10207; http://luguniv.edu.ua/?page_id=10359; http://luguniv.edu.ua/?page_id=11295) або в інших розділах (<https://cutt.ly/eIolzHZ>). Для сприяння професійному розвитку НПП ЗВО уклав договори й угоди про співпрацю з українськими ЗВО, Інститутом української мови, Інститутом українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, Волинським національним університетом імені Лесі Українки, Дрогобицьким державним педагогічним університетом ім. І. Франка (http://luguniv.edu.ua/?page_id=73825). Ці документи передбачають безоплатну основу підвищення кваліфікації викладачів, спільні наукові дослідження та ін. Згідно з цими угодами пройшли стажування в Інституті української мови НАН України доц. М. Кравченко (2018), доц. Г. Барилова, доц. А. Найрулін (2019), у Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. І. Франка – доц. О. Клещова (2020), у Волинському національному університеті імені Лесі Українки – проф. А. Нікітіна й доц. С.

Негодяєва (2021). Крім того, проф. К. Глуховцева стажувалася в Університеті економіки в Кракові (2021), доц. Н. Безгодова – у НТУ «Дніпровська політехніка» (2021). НПП зазначили, що в разі можливості ЗВО частково оплачує пов'язані з підвищенням кваліфікації відрядження, матеріальну допомогу подеколи надає профспілкова організація. Також у ЛНУ створені умови для покращення НПП знання англійської мови: вони можуть відвідувати безкоштовні курси. На зустрічах із фокус-групами ЕГ виявила, що в університеті не проводять опитування для з'ясування професійних потреб НПП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Механізми підвищення мотивації НПП до розвитку професійної майстерності визначені й регламентовані такими документами: Статутом університету (<https://cutt.ly/CIolbFW>) і Стратегією його розвитку (<https://cutt.ly/9IolWe3>), Колективним договором (<https://cutt.ly/tIolTnh>), Положенням про стимулювання наукових досліджень, матеріальну й моральну підтримку вчених і здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/TIolItp>), Положенням про почесні звання (<https://cutt.ly/IIolFiz>), Положенням про почесні нагороди (<https://cutt.ly/BIolP63>). Для стимулювання НПП запроваджено рейтингування наукової діяльності (<https://cutt.ly/XIolJGC>; <https://cutt.ly/9IolXxF>). ЛНУ застосовує різні види морально-матеріального заохочення – преміювання, вручення грамот, подяк, присвоєння почесних звань тощо. З-поміж викладачів, задіяних до реалізації ОП, є ті, хто упродовж останніх двох років одержав премію та відзнаки нематеріального характеру. Також у ході інтерв'ювання ЕГ з'ясувала, що ЗВО надає матеріальну винагороду тим НПП, які опублікували наукову працю у виданні, індексованому Scopus чи Web of Science, керували студентом, який посів призове місце у всеукраїнській олімпіаді чи конкурсі наукових робіт.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Високий академічний і професійний рівень залучених до реалізації ОП викладачів; відкритість процедури конкурсного добору НПП; урахування різних форм підвищення кваліфікації; дієва система матеріального й морального заохочення НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендації щодо удосконалення: активізувати й урізноманітнити співробітництво з представниками роботодавців, професіоналами-практиками, експертами, залучати до проведення аудиторних занять фахівців у галузі не лише методики навчання української мови та літератури, але методики навчання англійської мови, зарубіжної літератури. Варто обирати зручні та взаємоприйнятні формати співпраці, як-от гостьові лекції, бесіди, методичні семінари, майстер-класи тощо; запровадити щорічне опитування ОПП щодо їхніх потреб професійного розвитку.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Загалом реалізація ОП відповідає Критерію щодо людських ресурсів: ЕГ засвідчує високий рівень кваліфікації задіяних до реалізації ОП НПП, прозорість конкурсного добору їх, залучення роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі до організації освітнього процесу, всебічне сприяння підвищенню викладацької майстерності, дієві механізми матеріального й морального стимулювання НПП. Виявлені недоліки не є суттєвими та можуть бути швидко усунені.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічної бази в режимі реального часу ЕГ побачила навчальні аудиторії, частина з яких обладнана мультимедійною технікою (ауд. 101, 306, 308), клас за форматом НУШ, що актуально для підготовки вчителів загальноосвітніх закладів освіти. У відеоформаті ЗВО продемонстрував загальну інфраструктуру: актову та спортивну зали, бібліотечні ресурси, залу для занять творчих колективів, кімнату та допоміжні приміщення гуртожитку. Харчуватися учасники освітнього процесу можуть у буфеті. Учасники освітнього процесу мають належне навчально-методичне забезпечення та можливість користуватися ресурсами бібліотеки. У ЗВО передплачують фахову періодику (зокрема “Дивослово”, “Українська мова і література в школі”). Позитивною практикою ЛНУ є участь у грантовій програмі, у межах якої обладнано декілька аудиторій із забезпеченням іншомовною літературою, що особливо актуально в контексті ОП. Перевагою у розвитку матеріально-технічної бази також є проведений ремонт гуртожитків, що укомплектовані новими меблями, побутовою технікою. На сайті університету оприлюднено інформацію про інфраструктуру ЗВО (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/technical_base_lnu_2021_sept.pdf), про гуртожитки (http://luguniv.edu.ua/?page_id=44272). Під час зустрічі здобувачі повідомили, що окремих опитувань щодо матеріально-технічної бази не проходили, однак створеними умовами задоволені.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічей із фокус-групами з'ясовано, що учасники освітнього процесу мають доступ до всіх інфраструктурних об'єктів, безкоштовний доступ до інтернету та Wi-Fi у навчальних корпусах і гуртожитках; можуть отримати безкоштовну психологічну допомогу; безоплатно відвідувати всі творчі та наукові гуртки; брати участь у заняттях з англійської мови та заходах у Школі академічної доброчесності.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ переконалося в тому, що навчальні та житлові приміщення, якими користуються учасники освітнього процесу, відремонтовані та в належному стані, ЗВО активно працює в напрямі покращення умов. На час карантинних обмежень освітній процес здійснюють у дистанційному форматі, переважно за допомогою MS Teams; у гуртожитках при поселенні враховують питання безпеки, тому кімнати розраховані на меншу кількість мешканців, ніж раніше. Забезпечення належних і безпечних умов регламентовано частиною пунктів розділу II “Положення адміністративно господарської частини Луганського національного університету імені Тараса Шевченка” (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/poloj_agc_lnu_2019.pdf).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

За результатами зустрічей зі здобувачами та студентським самоврядуванням, ознайомленням із сайтом ЗВО з'ясовано, що освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку забезпечено на належному рівні. Використання навчальних матеріалів та комунікацію з викладачами у віддаленому доступі уможливорює освітній портал ЛНУ імені Тараса Шевченка (<http://do.luguniv.edu.ua/course/index.php?categoryid=222>), розроблений на платформі Moodle. На сайті факультету наявне інформування про можливості неформальної освіти (http://luguniv.edu.ua/?page_id=79692). За словами здобувачів, у них є Телеграм-канал, призначений більше для комунікації викладачів, та Вайбер-група, де переважно спілкуються студенти: за допомогою цих месенджерів поширюють актуальну інформацію. Також організаційно-консультативну допомогу надають едвайзери. На сайті ЗВО є розділ “Студентам” (http://luguniv.edu.ua/?page_id=1537), де можна ознайомитися з інформацією про студентське самоврядування, первинну профспілкову організацію (наявний розділ для студентів на окремому сайті організації http://ppo.luguniv.edu.ua/?page_id=44), студентську соціальну службу (http://luguniv.edu.ua/?page_id=4549) тощо. За особливі досягнення (наприклад, перемоги у конкурсах) здобувачі можуть отримувати премії; студенти розуміють принцип нарахування академічної стипендії та зазначають про внутрішньопереміщених осіб, тому вони вступали за програмою “Донбас - Україна” і щороку проходять опитування з метою виявлення їхньої задоволеності ОП, навчанням, ставленням до них тощо.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На момент акредитаційної експертизи осіб із особливими освітніми потребами на ОП не було, але учасники фокус-групи підкреслили, що такі особи навчаються на інших ОП, і вони мають можливість безперешкодно отримувати освітні послуги. У ЗВО є кнопки виклику, пандуси. Однак треба враховувати, що один із корпусів, як було зазначено

на зустрічі, є пам'яткою архітектури, тому будь-які перепланування та інші втручання в будівлю ускладнюються. Піклування про забезпечення можливості таких студентів здобувати освіту відбувається на всіх етапах (від складання вступних випробувань - до навчання), зокрема у п.1.7. Правил прийому (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/1_rules_vstup_lnu_2021.pdf) визначено, що “для абітурієнтів з особливими освітніми потребами створюються усі необхідні умови для вступу та навчання в університеті” (с.7). Також на сайті є окрема сторінка “Інформація для осіб з інвалідністю”, де подано додаткову інформацію щодо супроводу та допомоги (http://luguniv.edu.ua/?page_id=53486). На сайті ЗВО розміщено план заходів, зокрема й реалізованих, щодо поступового вдосконалення інклюзивного освітнього простору - капітальні ремонти санвузлів, встановлення пандусів тощо (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/umovy_osvity_osoby_osobl_potreby.pdf). За відсутності осіб із особливими освітніми потребами на ОП переконалися в дієвості процедур та пристосованості освітнього простору не було можливості.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО розроблено нормативно-правову базу, що регламентує процедури врегулювання конфліктних ситуацій та запобігає проявам можливих порушень із боку учасників освітнього процесу. На сайті у розділі “Публічна інформація” розміщено Антикорупційну програму (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/antikorrup_lnu_2022-2023.pdf), а в розділі “Процедури забезпечення якості освіти” оприлюднено “Процедуру вирішення конфліктних ситуацій, протидії булінгу, сексуальним домаганням, дискримінації, хабарництву” (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/6_1_protz_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf). На сайті у розділі “Освітня діяльність. Моніторинг внутрішньої системи якості освітньої діяльності” розміщено гугл-форму для проведення анонімного опитування здобувачів вищої освіти з метою виявлення конфліктних ситуацій, булінгу, випадків сексуальних домагань, дискримінації та хабарництва (http://luguniv.edu.ua/?page_id=54006). Під час зустрічі із фокус-групами інформації щодо конфліктних ситуацій виявлено не було. На переконання здобувачів, якщо учасникам конфлікту не вдалося порозумітися, то наступним етапом буде сприяння студентського парламенту щодо врегулювання такої ситуації. Здобувачі знають про процедуру врегулювання, про можливість звернутися до студентського самоврядування, едвайзера або декана та заступників, подати звернення уповноваженим особам або скористатися скринькою довіри. Однак водночас простежується певне нерозуміння здобувачами чіткого алгоритму дій у випадку конфлікту.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Залучення грантових і спонсорських коштів для відкриття сучасних аудиторій та облаштування гуртожитків; належне облаштування освітнього, зокрема інклюзивного, простору та житлових умов у гуртожитках, що повністю уможливають реалізацію ОП, із урахуванням статусу переміщеного ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендації щодо удосконалення: проводити опитування щодо рівня задоволеності матеріально-технічною базою, умовами навчання та проживання, психологічної атмосфери тощо; конкретизувати здобувачам дії та їхню послідовність у випадку виникнення конфліктів відповідно до наявних процедур урегулювання конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Загалом суттєвих недоліків не виявлено, а висловлені рекомендації сприятимуть підвищенню якості ОП та її реалізації.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми визначені Положенням про розробку, затвердження, оновлення змісту та закриття освітніх програм, у якому визначено вимоги до структури та змісту ОП, порядку розробки та затвердження, поточного моніторингу та оновлення змісту, закриття ОП (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/polog_rozr_zatverd_g_onovl_zm_zakr_osv_prog_25.06.2021.pdf). Описані процедури застосовують і щодо аналізованої ОП. На запит ЕГ надано низку витягів із протоколів засідання кафедри, на яких розглянуто питання моніторингу та перегляду ОП. Так, у витягу з протоколу № 9/2 спільного засідання кафедри української мови та кафедри української літератури від 29.04.2020 р. зафіксовано пропозиції стейкхолдерів, присутніх на засіданні: зокрема, Л. Попова рекомендувала впровадити вивчення сучасної української літературної мови з 2-го семестру, додавши до змісту ОК розділ «Текст. Дискурс», поділити вивчення ОК «Методика навчання української мови» на два семестри, перенести ОК «Курсова робота з української мови та методики її навчання» у 8-й семестр, впровадити ОК «Педагогічна риторика». Витяг із протоколу №1/2 від 28.08.2020 р. спільного засідання кафедри української мови, кафедри української літератури, кафедри української філології та загального мовознавства факультету української філології та соціальних комунікацій засвідчив перегляд, оновлення та внесення змін до робочих програм практик. У витягу із протоколу спільного засідання кафедри української мови та кафедри української літератури № 2/1 від 10.09.2021 р. зафіксовано участь стейкхолдерів, зокрема вчителя української мови та літератури Старобільського ліцею № 1 І. Власової, а також здобувачів вищої освіти 4 курсу, які навчаються на ОП. Пропозицією І. Власової було «поступове оновлення навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів відповідно до актуальних вимог, пов'язаних з реформуванням загальної середньої освіти в умовах Нової української школи», що враховано в частині доповнення змісту ОК «Педагогічна (виробнича) практика» відповідно до особливостей практичної діяльності в умовах упровадження принципів Нової української школи.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

На запит ЕГ надано протокол засідання студеканату факультету української філології та соціальних комунікацій від 18.05.2021 р. № 11, на якому обговорено питання щодо перегляду системи оцінювання ОК «Сучасна українська літературна мова» (інформацію підтверджено на зустрічах зі здобувачами та академічним персоналом). Думка студентів була врахована і кількість балів щодо оцінювання КМР змінено. Наданий витяг із протоколу засідання кафедри №5 від 20.12.21 р. засвідчує обговорення студентських опитувань (фідбеків) щодо освітніх компонент. У контексті ОП актуальними є дані відносно ОК «Історія української літературної мови», «Усна й письмова комунікація та академічна риторика», «Соціолінгвістика», «Методика викладання української та зарубіжної літератури» (пропозиції: збільшити кількість лекцій, зокрема із залученням гостей лекторів, продовжити проведення практичних занять, педагогічних спостережень на уроках літератури учителів-словесників в ЗЗСО м. Старобільська, оновлювати контент відповідно до вимог НУШ тощо), "Сучасна українська література", ВК "Основи дистанційного навчання в мовній освіті словесника". За результатами 83-90% позитивно оцінюють змістове наповнення та організаційно-методичне забезпечення дисциплін. Пропозиції студентів щодо запровадження більшої кількості різноманітних методик (метод проєктів, цифрові технології у викладанні ОК та проведенні практичних занять) заплановано розглянути на засіданні у квітні 2022 р. Опитування-фідбеки проводять за кожною ОК окремо, переважно використовуючи гугл-форму. Також на сайті розміщено анкету для здобувачів анкету для опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми (http://luguniv.edu.ua/?page_id=54006) та результати (http://luguniv.edu.ua/Attach/public_info/monitoring/opros_vypusk_Ir_ID_22053_ukr_mova_lit_mova_lit_en_2021_2_022.pdf), відповідно до яких 9 здобувачів ОП загалом позитивно оцінили навчання (оцінки 4 і 5 з перевагою останніх), засвідчили, що мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію та запропонували (в окремих випадках) вилучити Фізичне виховання з переліку освітніх компонент, додати Медіаграмотність і Прагматику тексту. Більшість зазначила, що все влаштовує.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Витяг із протоколу № 9/2 спільного засідання кафедри української мови та кафедри української літератури від 29.04.2020 р., наданий на запит ЕГ, засвідчує, що в обговоренні ОП брали участь стейкхолдери: канд. пед. наук, старший науковий співробітник НАПН України Л. Попова, викладач української мови і літератури Коледжу Луганського національного університету імені Тараса Шевченка Н. Клименко, вчитель української мови і літератури Старобільського ліцею №1 І. Власова, директор, вчитель української мови і літератури Стельмахівської гімназії Г. Радченко, вчитель української мови і літератури Теплівського ліцею Н. Щекатунова, заступник директора

з навчально-виховної роботи, вчитель української мови і літератури, зарубіжної літератури Білолуцького закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Ю. Рибцева, директор Лиманського ліцею Н. Проказа, вчитель англійської мови СЗШ I-III ступенів № 11 м. Сєвєродонецька Луганської області В. Федорук. За словами роботодавців, їх запрошують на засідання кафедри для обговорення програм: пропозиції виникають не завжди, освітній процес переважно оцінюють позитивно. Також було зазначено, що під час перегляду ОП у квітні 2020 р. в онлайн-режимі висловлено рекомендацію ввести ОК “Література рідного краю”, що було враховано. Доцент КЗ ЛОР “Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти” Т. Должикова та старший науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України Л. Попова виклали аналітичні міркування щодо ОП у рецензіях. Присутні учасники зустрічі опитувань для стейкхолдерів щодо якості ОП не проходили. Загалом ЕГ засвідчує активну співпрацю факультету із ЗЗСО як основними роботодавцями (на рівні методичних об'єднань та підписаних між закладами угод) у різних форматах: зокрема, зустрічі, у яких беруть участь учителі (напр., “Слобожанська бесіда – 14” (<http://luguniv.edu.ua/?p=79208>)), виступи успішних учителів для студентів (Т. Уманська (півфіналістка національної премії Global Teacher Ukraine 2021), А. Пройдаков (випускник факультету, найкращий учитель України 2021 року, переможець Global Teacher Prize 2021), що підсилює підготовку здобувачів за ОП, наближаючи їх до практичної діяльності.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЗВО підтримують зв'язки з випускниками, зокрема у форматі подальшої співпраці з тими, хто після завершення навчання працює в закладах загальної середньої освіти (профорієнтація, конкурси, практика тощо). На сайті розміщено Положення про асоціацію випускників (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/poloj_assots_vypusknp.pdf). На сторінці факультету є вкладка, присвячена випускникам різних років із вказівкою на посади (http://luguniv.edu.ua/?page_id=79853), тому можна вважати, що загалом практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП реалізується. Під час зустрічі з фокус-групою з'ясовано, що більшість випускників не ознайомлювалася з проектом ОП та не вносила пропозицій щодо вдосконалення ОП. Так само випускники не брали участі в опитуваннях, що виявляють недоліки та переваги освітнього процесу та реалізації ОП. Утім усі присутні засвідчили про задоволеність здобутою освітою, готовністю працювати в умовах НУШ, розповідали про конкретні результати наукової роботи за час навчання. Працевлаштування за фахом як на Луганщині, так і за межами області, вказує на якісний рівень підготовки, а спектр посад не обмежується лише закладами освіти, оскільки випускники є затребуваними і в інших сферах, зокрема в бібліотечній справі. Підтримання контактів між представниками ЗВО та випускниками ОП носить індивідуальний характер.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО розроблено процедуру оцінки якості освітньої програми та внесення змін до неї (<https://bit.ly/3rvIJmj>). Відповідно до неї оцінювання відбувається на декількох етапах: на рівні викладача - Feedback здобувачів ВО після завершення освітнього компонента, поточний моніторинг змісту освітніх компонентів, що було підтверджено під час зустрічей зі здобувачами та викладачами; на рівні гаранта - обговорення пропозицій викладачів, Feedback здобувачів ВО, опитування роботодавців щодо якості ОП, самоаналіз якості ОП; на рівні завідувача кафедри - обговорення внесення змін до ОП; на рівні керівника центру розвитку кар'єри - Feedback випускників щодо якості ОП; на рівні голови вченої ради факультету / навчально-наукового інституту - затвердження змін до ОП (I етап) та на рівні голови вченої ради університету - затвердження змін до ОП (II етап). На запит ЕГ надано витяги з протоколів засідання кафедри, зокрема від 26 серпня 2020 р. №1 (затвердження РП ОК у зв'язку з оновленням НП у 2020 р.), від 10 вересня 2021 р. №1/2 (зустріч зі стейкхолдерами до виходу на педагогічну (виробничу) практику), від 26 травня 2021 р. № 10 (за пропозицією студентів - коригування системи оцінювання з ОК “Сучасна українська літературна мова”). Наприклад, у витягу з протоколу від 20 грудня 2021 р. № 5 зазначено результати проведеної аналітики опитування здобувачів щодо освітніх компонент. Пропозиції студентів щодо запровадження більшої кількості різноманітних методик (метод проектів, цифрові технології у викладанні ОК та проведенні практичних занять) заплановано розглянути на засіданні у квітні 2022 р. Також на сайті у вільному доступі розміщено анкети для опитування здобувачів, випускників та роботодавців і результати цих опитувань (http://luguniv.edu.ua/?page_id=54006), що дозволяє виявляти недоліки, однак таких фактів на ОП не було.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація первинна, тому такої практики немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО визначено “Стандарти забезпечення якості освіти в Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка), у яких звернено увагу на формування цілей та змісту навчання, вимоги до організації навчального процесу, гарантування якості викладацького складу, забезпечення навчального процесу ресурсами, забезпечення практичної готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності, адаптацію студентів першого року навчання та моніторинг забезпечення якості вищої освіти із розподілом відповідальності між адміністрацією, інститутами (факультетами), кафедрами і студентським самоврядуванням (<https://bit.ly/3FTHZLG>). У ЗВО функціює Відділ управління якістю освітньої діяльності. Відповідно до розділу 2 “Положення про відділ управління якістю освітньої діяльності ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”” завданнями відділу визначено різні аспекти розроблення та розвитку внутрішньої системи забезпечення якості освіти (<https://bit.ly/3JcJiYn>). Також у ЗВО функціює низка процедур забезпечення якості освіти (http://luguniv.edu.ua/?page_id=57459), зокрема що стосуються організації освітнього процесу, оцінювання освітніх досягнень студентів, кадрових питань, підвищення кваліфікації, оцінювання наукової роботи науково-педагогічного працівника та навчально-методичної роботи викладача, інформаційного забезпечення освітньої діяльності, моніторингу та зворотного зв'язку. Урахування пропозицій зовнішніх стейкхолдерів (зокрема, роботодавців, що підтверджено під час зустрічі з фокус-групою та зафіксовано в наданих витягах) свідчить про готовність ЗВО реагувати на пропозиції. В. о. завідувача відділу управління якістю освітньої діяльності підтвердила, що відділ моніторить рівень якості освітніх програм у супровідних документах.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Наявні загальноуніверситетські практики проводити опитування здобувачів, випускників і роботодавців за освітніми програмами ЗВО; - проведення засідань кафедри спільно зі стейкхолдерами (роботодавцями) та здобувачами, урахування висловлених пропозицій; активна співпраця із закладами загальної середньої освіти, що виступають і базами практик, і роботодавцями випускників ОП; - проведення викладачами фідбеків після завершення ОК із метою коригування змісту, методів і форм проведення занять.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендації щодо удосконалення: систематизувати та посилити співпрацю з випускниками та роботодавцями, залучаючи їх до опитувань, які розроблені та оприлюднені на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Підтвержені практики загалом сприяють дотриманню якості ОП та освітнього процесу. Суттєвих недоліків не виявлено, а висловлені рекомендації сприятимуть підвищенню якості ОП та її реалізації.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Нормативно-правова база, що регулює права та обов'язки учасників освітнього процесу оприлюднена на сайті в розділі “Публічна інформація” (http://luguniv.edu.ua/?page_id=3131). Зокрема, це Статут ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (<http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/statut2021.pdf>), Колективний договір ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” на 2020 – 2025 рр. (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/kol_dog_2020-2025.pdf), Правила внутрішнього трудового розпорядку ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/pravila_vn_rozpor_lnu_2019.pdf), Положення про дистанційну роботу та гнучкий режим робочого часу в ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”

(http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/poloj_distant_work_28.05.21.pdf). Повідомлень про порушення визначених правил і процедур не було.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Наразі новий проект ОП на сайті ще не оприлюднено, однак цю процедуру визначено п. 3.5.2. “Положення про розробку, затвердження, оновлення змісту та закриття освітніх програм” у такій редакції: “Розміщення проекту ОП на сторінці ОП на сайті університету” (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/polog_rozr_zatverdg_onovl_zm_zakr_osv_prog_25.06.2021.pdf).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сторінці факультету (http://luguniv.edu.ua/?page_id=357) можна ознайомитися з повним текстом ОП, що містить необхідні структурні елементи, тому надає всім зацікавленим особам інформацію щодо навчання (http://luguniv.edu.ua/Attach/public_info/opp/op_014_ukr_mova_angl_mova_bac_2021.pdf). Також оприлюднено силабуси та робочі програми освітніх компонент (<https://drive.google.com/drive/folders/i1IaapWpTwRMqTH1F-DO7UhVOB5JVdg9p>). Також з ОП різних редакцій, рецензіями та НП можна ознайомитися в розділі “Освітня діяльність” (http://luguniv.edu.ua/?page_id=68600).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Загалом інформування є достатнім, основні документи оприлюднені на сайті та є доступними для всіх зацікавлених осіб.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ переконалася, що обговорення проекту ОП відбувалося, що підтверджено наданими витягами з протоколів та під час зустрічей із фокус-групами, однак на момент проведення експертизи на сайті не виявлено проекту ОП та таблиці обговорення. Рекомендації щодо удосконалення: вчасно та за зручною навігацією розміщувати проект ОП із формою або контактними даними для широкого залучення стейкхолдерів для обговорення.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП та загальноуніверситетська нормативно-правова база є доступними на офіційному сайті ЗВО. Суттєвих недоліків не виявлено, що дозволяє встановити рівень відповідності В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Бодик Остап Петрович

Члени експертної групи

Кричун Людмила Петрівна

Браїлко Юлія Іванівна

Мандич Тамара Михайлівна